

UNDERDÄNIGT BETÄNKANDE

AFGIFVET AF

DEN AF KUNGL. MAJ:ET DEN 3 OKTOBER 1902
TILLSATTA KOMMITTÉ

RÖRANDE

REGLERING AF STATENS ÄMBETSVERKS OCH MYNDIGHETERS LÖNEFÖRHÅLLANDEN M. M.

XVI.

REGLERING AF LÖNEFÖRHÅLLANDEN M. M.

FÖR

LÄNSVETERINÄRER.

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1909

I N N E H Å L L.

Underdånig skrifvelse till Konungen	Sid. I—II.
---	---------------

Betänkande och förslag.

Inledning	1.
Länsveterinärernas tjänsteåligganden	26.
Till kommitténs handläggning öfverlämnade framställningar . . .	36.
Infodrade uppgifter från länsveterinärerna	42.

Kommitténs förslag.

<i>Aflöningsförmåner å stat</i>	47.
<i>Pension</i>	51.
<i>Utvidgad tjänstgöringsskyldighet</i>	52.
<i>Fråga om semester</i>	53.
<i>Aflöningsvillkor</i>	53.
<i>Aflöningsförmåner vid förordnande under vakans</i>	56.
<i>Stat</i>	57.
<i>Kostnadsberäkning</i>	58.
Bilaga	59.

Till KONUNGEN.

Sedan Eders Kungl. Maj:t den 17 juni 1908 anbefallt medicinalstyrelsen att verkställa utredning och afgifva förslag till den aflöningsreglering för länsveterinärer, som funnes af omständigheterna påkallad,

samt medicinalstyrelsen uti underdånig skrifvelse den 16 november 1908 afgifvit förslag i ämnet, har den kommitté, som Eders Kungl. Maj:t den 3 oktober 1902 tillsatt för afgifvande af utlåtande och förslag rörande reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden m. m., jämlikt Eders Kungl. Maj:ts beslut den 27 november 1908 fått sig anbefalldt att skyndsamt inkomma med yttrande och förslag uti förevarande ärende.

Då kommittén härmed i underdånighet öfverlämnar utlåtande och förslag i ämnet, innefattadt i delen XVI af kommitténs betänkanden, tillåter sig kommittén meddela, att förste revisorn i kammarrätten H. Schultzberg, hvilken, på underdånig ansökning, den 22 januari 1909 entledigats från uppdraget att vara ledamot af denna kommitté, deltagit i de förberedande arbeten inom kommittén, hvilkas resultat föreligger i detta betänkande.

Stockholm den 20 februari 1909.

Underdånigst
F. H. SCHLYTERN.

TH. AF CALLERHOLM.
CARL PERSSON.

PHILIP KLINGSPOR.
IVAR WIJK.

Elis Sidenbladh.

Länsveterinärer.

Inledning.

Med anledning af särskilda vid 1828—1830 årens riksdag väckta motioner, angående anvisande af nödiga anslag för en djurläkares aflönande i hvarje län, beviljade Rikets Ständer till arfvode för 24 djurläkare inom lika många län af riket, à 50 riksdaler banko till hvardera, en summa af 1,200 riksdaler banko. Genom cirkulär den 23 januari 1830 till samtliga Konungens befallningshafvande i länen anbefalldes Kungl. Maj:t dessa att, därest veterinärläkare ännu saknades uti något län, ofördröjligen gå i författning om antagande af en sådan.

Sedermera höjdes arfvodet till länsdjurläkare enligt beslut vid 1853—1854 årens riksdag till 200 riksdaler banko samt vid 1859—1860 årens riksdag till 500 riksdaler riksmünt.

Vid 1862—1863 årens riksdag anslogos medel till aflönande af ytterligare 4 länsveterinärer. Därjämte väcktes vid samma riksdag fråga om ett genomgripande ordnande af veterinärväsendet i riket. I skrifvelse den 28 februari 1863 anhöllo med anledning därpå Rikets Ständer, att Kungl. Maj:t måtte låta utarbета och för Ständerna framlägga ett förslag, hvarigenom i öfverensstämmelse med tidens fordringar och landets behof ej mindre undervisningen i veterinärkunskapen blefve höjd och utvidgad, än afven djurläkarnas antal förökadt och deras villkor förbättrade.

Med anledning af denna skrifvelse uppdrog Kungl. Maj:t den 13 november 1863 åt särskildt utsedda kommitterade att, i öfverensstämmelse med Rikets Ständers berörda framställning, afgifva förslag till fullständigt ordnande af veterinärväsendet i riket.

Uti det betänkande, som af nämnda kommitterade afgafs den 24 maj 1865, föreslogs, bland annat, att för handhafvande af den civila veterinärsjukvården skulle tjänstgöra, förutom erforderligt antal distrikts-

1863 års
kommitté.

veterinärläkare, en länsveterinärläkare i hvarje län. Aflöningen till länsveterinärläkare skulle enligt kommitterades förslag bestämmas till 750 riksdaler, med förhöjning af 250 riksdaler för hvar femte år intill 1,500 riksdaler, som skulle blifva det högsta belopp som en länsveterinärläkare borde erhålla och hvaraf han efter femton års tjänstgöring skulle komma i åtnjutande.

I fråga om de civila veterinärläkarnas pensionsrätt anförde kommitterade, att dessa veterinärläkare icke hade sådan rätt, men att kommitterade icke hade något att erinra mot upprättadt förslag till ordnande af civilstatens pensionsväsende, enligt hvilket förslag i statens tjänst anställda djurläkare skulle erhålla pension i likhet med andra statstjänare. Emellertid hemställde kommitterade, huruvida icke ur beskaffenheten af de civila veterinärläkarnas ansträngande och mödosamma tjänstebefattning skulle kunna hämtas skälig anledning till en sådan tidigare pensionsberäkning, som i det nyssnämnda förslaget blifvit ifrågasatt för åtskilliga tjänstemän och däribland jämväl för provinsialläkare och extra provinsialläkare.

Hvad kommitterade sålunda föreslagit i fråga om länsveterinärerna blef icke förelagdt Riksdagen till pröfning.

1873 års
riksdag.

Uti särskilda underdåniga skrivelser den 24 oktober 1870 och den 26 oktober 1871 framställde sundhetskollgium behovet af högre löneförmåner för länsveterinärerna och anförde såsom stöd därför, bland annat, att fordringarna för erhållande af kompetens till länsveterinärplatser genom reglementet för veterinärinstitutet i Stockholm den 24 maj 1867 blifvit i högst väsentlig mån stegrade samt att länsveterinärernas enskilda praktik vore i väsentlig grad begränsad genom de af enskilda och kommuner, vanligen med större löneförmåner, anställda veterinärerna.

I förnyad underdånig framställning den 28 oktober 1872 yttrade sundhetskollgium, att samma grunder fortfarande förefunnes för löneförhöjning åt länsveterinärerna. Med anledning däraf föreslog Kungl. Maj:t 1873 års Riksdag att bevilja erforderligt anslag för höjande af de 28 länsveterinärernas löner till 1,000 riksdaler för hvar och en. Denna Kungl. Maj:ts framställning blef af Riksdagen bifallen.

Den 11 september 1874 uppdrog Kungl. Maj:t åt särskilda kommitterade att uppgöra förslag angående de åtgärder, hvilka kunde vara af behovet påkallade för att bringa rikets veterinärväsende i ett ändamålsenligt och med tidens fordringar öfverensstämmande skick.

1874 års
kommitté.

Uti sitt den 5 december 1874 afgifna betänkande föreslogo kommitterade, bland annat, att i hvar och ett af rikets tjugufyra län skulle anställas en s. k. förste länsveterinär med lön af 1,800 kronor samt att i åtta angifna län med större utsträckning och gles befolkning skulle antagas en s. k. andre länsveterinär med lön af 900 kronor, hvarjämte sistnämnde veterinär skulle af vederbörande kommun i förläggningsorten erhålla kostnadsfri bostad.

Uti däröfver afgifvet yttrande uttalade sundhetskollegium, att behovet af ytterligare en länsveterinär i de föreslagna länen ej kunde bestridas, men att tillräckliga skäl saknades att ställa andre länsveterinärernas löneförmåner lägre än de s. k. förstes.

Kungl. Maj:t, som ej fann skäl att i det af sundhetskollegium anmärkta afseende frånträda kommitterades förslag, aflät i enlighet med detsamma proposition till 1875 års Riksdag. Emellertid anslöt sig Riksdagen i fråga om ordnandet af länsveterinärstjänsterna till de af sundhetskollegium framställda åsikter. Beträffande den lön, som borde tillerkännas samtliga länsveterinärer — alltså 32 till antalet — ansåg Riksdagen dock densamma böra bestämmas till allenast 1,500 kronor för en hvar.

1875 års
riksdag.

Uti en till Kungl. Maj:t under år 1891 ingifven skrift anhöllo samtliga 32 länsveterinärer, att Kungl. Maj:t måtte till Riksdagen aflåta proposition om höjning af deras aflöning.

Framställning
från läns-
veterinärerna
år 1891 om
aflöningsför-
höjning.

Till stöd för denna framställning anförde sökandena hufvudsakligen, att privata veterinärer till stort antal slagit sig ned ej mindre i residensstäderna än äfven såsom distriktsveterinärer på landsbygden och att genom den tillströmning, som sålunda allt mera ägt rum inom veterinärkåren, länsveterinärernas arbetsområden och praktik i hög grad kringkurits. Därigenom hade möjligheten för dem att bereda sig några afsevärda inkomster

utöfver de ordinarie löneförmånerna betänkligt inskränkts. Länsveterinärerna finge dock icke lämna å sido den vetenskapliga utvecklingen på deras verksamhetsområde, men för att i detta afseende följa med sin tid kräfdes af dem icke obetydliga utgifter, hvilka de med sina dåvarande ringa löneförmåner och öfriga inkomster hade svårt att bestrida. Till följd af beskaffenheten af sin tjänst kunde de icke med densamma förena någon annan inkomstbringande befattning, om någon sådan möjligen skulle stå till buds. Utsikten för länsveterinär att en gång komma i åtnjutande af den pension, som vore honom tillförsäkrad för ålderdomen, vore ringa, enär högst få uppnådde den höga ålder, som därför blifvit fastställd. Med en otillräcklig lön af staten och i saknad af ålderstillägg, som de flesta öfriga tjänstemän åtnjöte, samt med en allt mer begränsad och kringskuren praktik vore länsveterinärernas ekonomiska ställning särdeles bekymmersam.

Uti afgifvet utlåtande anförde medicinalstyrelsen följande.

Kompetensvillkor och skyldigheter vore desamma för läns- och distriktsveterinärer. Länsveterinären vore icke mer än distriktsveterinären förhindrad att med sin tjänst förena annan inkomstbringande befattning, därest sådan stode honom till buds och båda i samma grad åtnjöte allmänhetens förtroende. Länsveterinären vore alltså likställd med distriktsveterinären, men ägde i motsats till denne en fastare anställning med en, om ock otillräcklig, dock säker lön af staten samt med någon utsikt till pension, under det att distriktsveterinären oftast antoges för viss, vanligen kort tid med en ringa, ej alltid säker lön och därtill oftast vore bunden af en öfverenskommen låg taxa för sina tjänsteförrättningar åt enskilda. Länsveterinärernas ställning borde fördenskull ej vara ogynnsammare eller sämre än distriktsveterinärernas utan tvärtom. Äfven om länsveterinärens egentliga distrikt minskats, följde dock icke med nödvändighet däraf, att tillfällen till inkomstbringande praktik i samma mån aftagit, enär allmänheten dåmera vida mer än tillförne anlidade landets veterinärer.

Den anmärkta omständigheten, att privatveterinärer stundom bosatte sig i länens residensstäder och där täflade med länsveterinärerna om den enskilda praktiken, visade ingalunda, att länsveterinärens verk-

samhetsområde varit otillräckligt, utan snarare motsatsen, då en enskild veterinär med lika kompetensvillkor, men utan lön, ansett sig kunna därstädes finna sin utkomst.

Beträffande åter utsikten för länsveterinärer att komma i åtnjutande af dem tillerkänd pension, uttalade medicinalstyrelsen den åsikten, att endast ett högst ringa fåtal af landets länsveterinärer kunde hoppas att någonsin upplefva pensionsåldern, som i medeltal skulle uppgå till fulla 74 år och för två af dem kunde ernås först vid 88—89 år. En förändring beträffande länsveterinärernas pensionering syntes medicinalstyrelsen därför vara nödvändig och lämpligast kunna ernås, därest pensionsvillkoren blefve i hufvudsak desamma, som vore gällande för provinsialläkares pensionering.

På grund af hvad sålunda anförts hemställde medicinalstyrelsen om proposition till Riksdagen, att anslag måtte beviljas till beredande af två ålderstillägg, hvarterda å 300 kronor, åt i tjänst varande länsveterinärer, att inträda, det första efter fem och det andra efter tio års väl vitsordad tjänstgöring såsom länsveterinär efter skedd utnämning därtill, under villkor att innehafvaren mer än fyra femtedelar af denna tid själf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, därvid skulle iakttagas, att ålderstillägg ej finge tillrädas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, under hvilket den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; och borde dävarande länsveterinär därvid tillgodoräknas den tid, som förflutit, från det han utnämndes till länsveterinär.

Efter det statskontoret i detta ärende afgifvit infordradt utlåtande och därvid ansett sig sakna tillräcklig anledning att tillstyrka bifall till den gjorda framställningen, fann Kungl. Maj:t, vid ärendets föredragning den 30 december 1893, framställningen icke föranleda till någon åtgärd.

Uti underdånig skrifvelse den 22 november 1897 gjorde hushållningssällskapens ombud framställning, att åtgärder måtte vidtagas till förbättrande af läns- och distriktsveterinärernas löne- och pensionsvillkor.

Såsom stöd därför framhöllo ombuden frånvaron inom det civila veterinärväsendet af ett lämpligt befordringssystem. Med undantag af lärartjänsterna vid veterinärinstitutet funnes icke inom landet några veterinärsbefattningar, som framför andra vore förenade med afsevärda

*Framställning
från hushåll-
ningssällska-
pens ombud
år 1897.*

förmåner i ekonomiskt hänseende. Den jämförelsevis ringa lön af endast 1,500 kronor, som var anvisad till hvar och en af de 32 läsveterinärstjänsterna, och svårigheten för dessas innehafvare att annat än i undantagsfall komma i åtnjutande af pension, gjorde, att veterinären sällan hade anledning att särskildt eftersträfvä en sådan befattning.

Ombuden framhöllo jämväl de fördelar, äfven för det allmänna, som skulle vinnas genom förbättrande af läsveterinärernas löne- och pensionsvillkor, i samband hvarmed emellertid ökade fordringar ansågos böra ställas på deras tjänstgöring och kompetens. Då därigenom erhållande af läsveterinärstjänst blefve liktydigt med en verklig befordran, finge alla dugliga krafter inom veterinärkåren på detta sätt ett mål för sin sträfvan och distriktsveterinärernas tjänstårsberäkning, som då syntes vara nästan utan all betydelse för dem, blefve af verkligt värde.

Medicinalstyrelsen afgaf den 16 december 1898 utlåtande öfver ombudens framställning och erinrade därvid, att styrelsen redan uti sitt utlåtande öfver läsveterinärernas år 1891 gjorda framställning om förbättrade aflöningsvillkor förordat beviljande åt dessa tjänstemän af två ålders-tillägg.

Styrelsen vore fortfarande af den åsikt, att läsveterinärernas löne- och pensionsförmåner icke motsvarade de fordringar, som ställdes på dessa tjänstemän. I synnerhet vid utbrott af farsoter bland husdjuren vore det nödvändigt, att Konungens befallningshafvande ägde tillgång till dugliga och i sitt fack framstående läsveterinärer, hvilkas råd de kunde inhämta i och för vederbörliga mått och steg och hvilka kunde leda och öfvervaka dessa åtgärder samt hafva öfverinseende öfver öfriga veterinärers verksamhet inom det smittade området.

Under dåvarande löne- och pensionsförhållanden vore läsveterinärstjänsterna ej så lockande, att en duglig distriktsveterinär, som redan hade ett godt distrikt, skulle vilja utbyta detta mot en läsveterinärstjänst; dels vore nämligen den lön, som erbjödes honom såsom läsveterinär, icke större än i en del bättre aflönade distrikt, och dels vore praktiken oftast kringskuren af privatveterinärer, hvilka slagit sig ned i residensstäderna. Därtill komme, att utsikterna att en gång erhålla pension vore på grund

af den föreskrifna höga tjänsteåldern ytterst ringa. Denna sena pensionsålder inverkade äfven direkt skadligt på länsveterinärstjänsternas behöriga skötande, i det att länsveterinärer, som på grund af hög ålder tydligen ej kunde som sig borde bestrida sitt ansträngande värf, dock för sin existens vore tvungna att bibehålla sina tjänster och därigenom hindrade deras besättande med yngre, kraftigare veterinärer.

Beträffande de af hushållningssällskapens ombud gjorda uttalanden om önskvärdheten af att, samtidigt med att länsveterinärernas ekonomiska ställning tryggades, äfven ökade fordringar ställdes på deras tjänstgöring och kompetens, erinrade medicinalstyrelsen, hvad den ökade tjänsteverksamheten vidkomme, att frågan därom redan — i underdånig skrifvelse den 20 oktober 1897 — blifvit af styrelsen underställd Kungl. Maj:ts pröfning. Styrelsen hade därvid hemställt, att de skyldigheter i fråga om veterinärväsendet, som tillkomme förste provinsialläkarna, måtte öfverflyttas till länsveterinärerna. Dessa skulle sålunda, bland annat, insamla och till en själfständig berättelse öfver husdjurshygien och husdjurssjukvården inom länet eller landstingsområdet bearbeta den öfriga civila veterinärpersonalens årsberättelser.

Styrelsen anförde äfvenledes, att till länsveterinärernas åligganden jämväl syntes böra höra att tillhandagå Konungens befallningshafvande och vederbörande hushållningssällskap med råd och upplysningar rörande allmän husdjurshygien och husdjursafvel, att noggrant följa och, om så påfordrades, leda de åtgärder, som inom länet vidtoges för bekämpande af tuberkulosen i ladugårdarna, samt att med uppmärksamhet följa i länet anställda distriktsveterinärers verksamhet.

I samma mån som ökade fordringar med fog syntes böra ställas på länsveterinärernas tjänstgöring, borde särskilda kompetensvillkor utöfver veterinärexamen jämväl föreskrifvas för erhållande af länsveterinärstjänst. De åligganden, som särskildt tillkomme förste provinsialläkarna i jämförelse med öfriga provinsialläkare och extra provinsialläkare, vore i flera hänseenden likartade med dem, som borde tillkomma länsveterinärerna i jämförelse med distriktsveterinärerna. Då det för behörighet till förste provinsialläkartjänst fordrades, bland annat, intyg öfver fullgjorda speciella studier i allmän hälsovårdslära och författningskunskap, syntes äfven af

länsveterinärerna böra i vissa ämnen, såsom författningskunskap, epizootilära och husdjurshygien, fordras större insikter än de, som kräfdes för godkänd veterinärexamen. Det vore äfven önskvärdt, att för behörighet till länsveterinärstjänst fordrades vissa (t. ex. 5) års väl vitsordad tjänstgöring såsom distriktsveterinär.

Framför allt vore det dock enligt medicinalstyrelsens åsikt nödvändigt, att åt länsveterinärerna genom förbättrade löne- och pensionsvillkor erbjödes en mera tryggad ställning, på det att dessa tjänster måtte blifva begärliga för de dugligaste inom den civila veterinärkåren. Jämfördes löneförhållandena för länsveterinärerna och för regementsveterinärerna vid de värfvade regementena med hvarandra, funne man, att de senares löneförmåner, hvilka uppginge till öfver 3,000 kronor, vore betydligt högre än länsveterinärernas; och dock medgåfve regementsveterinärernas tjänstgöring dem under större delen af året att lika väl som länsveterinärerna idka enskild praktik.

På grund af hvad sålunda och i öfrigt anförts hemställde medicinalstyrelsen, att länsveterinärernas lön, under förutsättning af kompetensvillkorens skärpning i enlighet med styrelsens förslag, måtte höjas till 1,800 kronor, däraf 1,200 såsom lön och 600 såsom tjänstgöringspenningar, samt att under alla förhållanden löneförhöjning måtte beviljas dem efter 10 års väl vitsordad tjänstgöring med 500 kronor och efter 15 år med ytterligare 500 kronor.

I fråga om länsveterinärernas pensionering ansåg medicinalstyrelsen, att pensionsåldern med hänsyn särskildt till deras ansträngande och ofta hälsovådliga tjänstgöring ej borde sättas högre än 60 år, att pension borde af dem erhållas efter 25 års tjänstgöring i statens tjänst, af hvilka 20 år såsom länsveterinär, samt att pensionens belopp ej borde sättas lägre än 2,000 kronor.

Statskontoret afgaf utlåtande i ärendet den 18 september 1900 och öfverlämnade därvid yttranden från Konungens befallningshafvande i samtliga län.

Beträffande den föreslagna löne- och pensionsförbättringen för länsveterinärerna anfördes i utlåtandet, att statskontoret visserligen af de från

Konungens befallningshafvande särskildt infordrade, utlåtan det bilagda uppgifter inhämtat, att det arbete, länsveterinärer med dåvarande organisation af veterinärväsendet utförde för statens räkning, vore allt för ringa för att i och för sig påkalla en löne- eller pensionsförhöjning.

Därest emellertid, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad medicinalstyrelsen ifrågasatt, länsveterinärernas kompetens och tjänsteställning förändrades samt en väsentligen ökad tjänstgöringsskyldighet ålades dem, ansåg statskontoret, att det icke borde motsätta sig en förbättring jämväl i deras aflöningsförhållanden, på sätt medicinalstyrelsen föreslagit.

Hvad däremot anginge förslaget om förändrade bestämmelser angående länsveterinärernas pensionsrätt, syntes denna fråga statskontoret lämpligen böra tagas under ompröfning i sammanhang med den allmänna omreglering af det civila pensionsväsendet, som då förbereddes af en för sådant ändamål tillsatt kommitté.

Uti den till 1901 års Riksdag aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslog Kungl. Maj:t, under nionde hufvudtiteln, *dels* att, under vissa i statsrådsprotokollet för jordbruksärenden den 11 januari 1901 angifna villkor och förbehåll, aflöningen för länsveterinärerna måtte bestämmas att från och med år 1902 utgå med 1,800 kronor, däraf 1,200 såsom lön och 600 såsom tjänstgöringspenningar, jämte två ålderstillägg, hvarterda å 500 kronor, att tilläggas lönen, *dels ock* att, för beredande af tillgång till de för länsveterinärerna föreslagna aflöningar, anslaget till »länsveterinärer och veterinärstipendiater» måtte höjas från 50,100 till 59,700 kronor eller med 9,600 kronor.

Kungl. proposition vid 1901 års riksdag.

Enligt hvad nyssberörda statsrådsprotokoll gifver vid handen, yttrade chefen för jordbruksdepartementet, vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t, bland annat följande.

Närmaste tillsynen öfver hvad till förekommande och hämmande af smittosamma husdjurssjukdomar borde iakttagas tillkomme väl vederbörande hälsovårds- och kommunalnämnd, men åt Konungens befallningshafvande hade uppdragits att hafva öfverinseendet däröfver, att gällande föreskrifter i detta afseende efterlefdes. Sålunda ankomme på Konungens befallningshafvande icke allenast att förklara ställe såväl smittadt af smittosam kreaturs-

sjukdom som fritt från dylik smitta, utan äfven att förordna veterinär för tjänstgöring på stället samt att meddela föreskrifter om hvad som borde iakttagas till sjukdomens hämmande eller till förekommande af dess spridning.

Nödvändigheten däraf att, i händelse smittosam husdjurssjukdom utbröte, en i veterinär sjukvård sakkunnig person funnes till vederbörande ortsmyndigheters förfogande, hade utgjort hufvudanledningen därtill att länsveterinärsinstitutionen af staten inrättats och vidmakthållits.

I samma mån faran för dylika sjukdomars spridande stegrats och den ekonomiska risken af sådan sjukdoms utbrott blifvit större, hade det jämväl blifvit af ökad vikt, att veterinärer, i sin vetenskap så förtrogna som möjligt, skulle kunna i förekommande fall påräknas till vederbörandes biträde.

Vid sådant förhållande och då fortfarande den af staten aflönade länsveterinären borde vara närmast att tillhandagå Konungens befallningshafvande med råd och upplysningar i dithörande ämnen, ansåg departementschefen välbetänkt, att för erhållande af länsveterinärstjänst uppställdes högre kompetensvillkor än som gällde för legitimerad veterinär i allmänhet.

Till medicinalstyrelsens i detta afseende framställda förslag förordade departementschefen därför ock i allo bifall.

I likhet med medicinalstyrelsen och efter samråd med chefen för civildepartementet ansåg sig chefen för jordbruksdepartementet äfven böra förorda, att den befattning med veterinärväsendet, som då tillkom förste provinsialläkarna, blefve öfverflyttad till länsveterinärerna, så att dessa, hvar och en inom sitt distrikt, komme att handhafva inseedet öfver såväl distrikts- som enskilda veterinärers verksamhet.

Till stöd för tillstyrkandet af en sådan öfverflyttning åberopade vederbörande departementschef för öfrigt dels den kraftiga utveckling af veterinärvetenskapen, som under senare tider åstadkommits, dels ock den omständigheten att uti alla veterinärväsendet rörande frågor otvifvelaktigt borde kunna påräknas större intresse och fackkunskap hos en länsveterinär än hos en provinsialläkare.

Genom den förändrade ställning och det ökade ansvar, som efter denna öfverflyttning skulle tillkomma länsveterinären med afseende å veterinärväsendet inom hela hans distrikt, syntes det äfven kunna från hans sida förväntas betydligt kraftigare initiativ och bemödanden till främjande af icke blott husdjurssjukvården utan äfven den under senare tider med fullt skäl allt mera uppmärksammade husdjurshygienen.

Jämväl i öfrigt fann sig departementschefen kunna biträda medicinalstyrelsens förslag beträffande länsveterinärernas åligganden.

Därest emellertid de ökade göromål, som sålunda uppkomme för dessa tjänstemän, skulle kunna skäligen åläggas dem samt ökade fordringar på deras kompetens därjämte uppställas, ansåg departementschefen oundvikligt, att deras, enligt hans åsikt, äfven med dåvarande tjänsteställning och åligganden särdeles knappa aflöningsförhållanden förbättrades.

Han hade icke något att erinra mot medicinalstyrelsens i detta afseende framställda förslag eller att länsveterinärernas aflöning skulle ökas från 1,500 till 1,800 kronor, däraf 1,200 såsom lön och 600 såsom tjänstgöringspenningar, jämte två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 500 kronor, att tillträdas, det ena efter 10 och det andra efter 15 års tjänstgöring.

Däremot ansåg departementschefen, att några förändrade bestämmelser i afseende å länsveterinärernas pensionsrätt då icke borde ifrågakomma i vidare mån, än att ett något förhöjdt pensionsbelopp syntes skäligen böra tillförsäkras dem; hvarvid man dock borde stanna vid ett belopp af 1,800 kronor.

Med det definitiva ordnandet af pensionsfrågan syntes departementschefen böra anstå, till dess en allmän omreglering af det civila pensionsväsendet komme till stånd. Han ansåg sig likväl icke böra underlåta att framhålla, det han funne de af medicinalstyrelsen föreslagna villkor uti ifrågavarande hänseende lämpliga med undantag allenast af åldersgränsen, som syntes honom kunna höjas från 60 till 65 år.

Genom den föreslagna uppdelningen af aflöningen i lön och tjänstgöringspenningar komme emellertid, därest ej annorlunda särskildt stadgades, länsveterinärernas pensionsförhållanden att förändras i så måtto, att på dem blefve tillämpliga de uti kungl. bref den 1 juni 1877 meddelade bestämmelser, enligt hvilka pensionen skulle utgå med lönens hela belopp.

Skalen till den förordade förbättringen i länsveterinärernas aflöningsförhållanden vore emellertid att söka mindre uti en redan befintlig missproportion mellan deras tjänste- och aflöningsförhållanden än uti den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet, som ansetts böra åläggas dem för framtiden, samt de högre kompetensvillkor, som därefter skulle fordras för erhållande af dylik tjänst. Det syntes därför departementschefen icke böra ifrågasättas, att länsveterinär skulle i afseende å ålderstilläggs åtnjutande få tillgodoräkna sig den tid, som från det han utnämndes till länsveterinärstjänst förflutit före de nya löneförmånernas åtnjutande.

Vid sådant förhållande skulle likväl genom tillämpning, i fråga om länsveterinärs pensionsförhållanden, af kungl. brefvet den 1 juni 1877 dåvarande länsveterinärer, som komme i åtnjutande af de nya aflöningsförmånerna, men under de närmaste 10 åren, eller innan de hunnit intjäna ålderstillägg, blefve pensionsberättigade, få åtnöjas med en mindre pension än den, som då var tillförsäkrad dem.

Å andra sidan skulle åter länsveterinär, som erhållit båda ålders-tillägg, komma i åtnjutande af en pension å 2,200 kronor eller mera än medicinalstyrelsen för dem ifrågasatt och departementschefen för det dåvarande ansåg sig kunna tillstyrka.

Med afseende å det sålunda anförda fann departementschefen sig böra föreslå, att bland villkoren för de nya löneförmånernas åtnjutande uttrycklig föreskrift intoges därom att i afseende å länsveterinärs pensionsrätt fortfarande skulle gälla de i detta afseende då tillämpade bestämmelser, dock att pensionen skulle utgå med ett belopp af 1,800 kronor.

I detta sammanhang erinrade departementschefen, att enligt bestämmelserna uti kungl. kungörelse den 31 mars 1900 den, som efter nämnda dag utnämnts eller framdeles komme att utnämnas till länsveterinär, vore underkastad de förändrade pensionsbestämmelser, som framdeles kunde varda stadgade. Enahanda villkor syntes böra stadgas jämväl för länsveterinär, utnämnd före nämnda tidpunkt.

För åtnjutande af de utaf departementschefen förordade aflöningsförmånerna föreslog han jämväl i öfrigt vissa villkor och förbehåll.

I skrifvelse den 29 maj 1901 (n:r 104) yttrade Riksdagen beträffande Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, det Riksdagen icke haft annat att erinra, än att den ansett, att den inskränkning i den af Kungl. Maj:ts föreslagna löneförbättringen skulle kunna göras, att länsveterinärerna berättigades uppbära endast ett ålderstillägg att tillträdas efter tio års tjänstgöring. Deras aflöning skulle sålunda komma att utgöras af 1,800 kronor, däraf 1,200 såsom lön och 600 såsom tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg af 500 kronor.

*Riksdagens
skrifvelse
29/5 1901.*

Enligt kungl. kungörelse den 22 november 1901 (bihang till svensk författningssamling n:r 102) skulle för åtnjutande af de från och med år 1902 fastställda aflöningsförmåner för länsveterinärer gälla följande villkor och förbehåll, nämligen:

*K. k. 22/11 1901
ang. af-
löningsvillkor.*

att länsveterinär skall vara underkastad såväl den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet och jämkning i åligganden som ock den reglering af tjänstgöringsområde, som kunna varda föreskrifna;

att innehafvare af länsveterinärstjänst, som utnämnts till sin befattning före den 1 april 1900, skall vara underkastad de förändrade pensionsbestämmelser, som kunna varda stadgade;

att med länsveterinärstjänst icke må förenas annan tjänst å rikets eller Riksdagens stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre medicinalstyrelsen finner densamma icke vara hinderlig för tjänstgöringen såsom länsveterinär;

att de med länsveterinärstjänst förenade tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort, men skola för den tid, han varit befriad från tjänstgöringen, utgå till den, som förrättat tjänsten;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin tjänst, äger uppbära hela lönen, men att den, som eljest undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpliktas att under ledigheten, utöfver sina tjänstgöringspenningar, afstå så mycket af lönen, som erfordras för tjänstens förrättande eller eljest pröfvas skäligt;

att, där förhöjning i aflöningen efter viss tids fortsatt, väl vitsordadt innehafvande af veterinärstjänst anses böra medgifvas, tidpunkten för för-

höjningen bestämmes att inträda tio år efter utnämningen till länsveterinär, under villkor att innehafvaren mer än fyra femtedelar af denna tid själf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, under iakttagande däraf, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, under hvilket den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; dock att för grundläggande af rätt till ålderstillägg icke må beräknas tjänstgöring före år 1902; samt

att i afseende å länsveterinärs rätt till pension å allmänna indragningsstaten skola lända till efterrättelse de bestämmelser, som därutinnan förut tillämpats, med iakttagande, att länsveterinär, som fullgjort de enligt nämnda bestämmelser gällande villkor för pensions erhållande, må vara berättigad att komma i åtnjutande af en årlig pension å 1,800 kronor.

*K. k. 32/11
1901 ang.
ökade kom-
petensford-
ringar m. m.*

Den 22 november 1901 utfärdades äfven kungl. kungörelse angående ändrad lydelse af vissa paragrafer i instruktionen den 19 oktober 1888 för läns-, stads-, distrikts- och andra civila veterinärer (svensk författningssamling år 1901 n:r 106).

Enligt den förändrade lydelse, som 2 § af nämnda instruktion erhöi genom sistberörda kungörelse, skulle för att kunna uppföras å förslag till länsveterinärstjänst erfordras att efter aflagd, godkänd afgangsexamen vid veterinärinstitutet hafva blifvit af medicinalstyrelsen förklarad såsom legitimerad veterinär; att sedermera efter minst två års fortsatt utöfning af veterinärpraktik hafva med vitsord om godkända insikter genomgått särskild, enligt af medicinalstyrelsen utfärdade bestämmelser anordnad utbildningskurs; samt att hafva under minst fem år med goda vitsord tjänstgjort såsom läns- eller distriktsveterinär, hvarvid sökande skulle få tillgodoräkna sig den tid han i egenskap af civil veterinärstipendiat varit inkallad i tjänstgöring.

Angående omförmälda utbildningskurs föreskrefs i medicinalstyrelsens cirkulär den 17 februari 1902, bland annat, att för deltagande i kursen fordrades att hafva i något till husdjurshygienen eller husdjursafveln hörande ämne författat uppsats, som styrelsen funnit sig kunna godkänna.

Till deltagare i kursen, som skulle anordnas i Stockholm och räcka sex veckor, skulle styrelsen, efter granskning af förenämnda uppsatser och

de sökandes öfriga meriter, antaga åtta, om så många anmält sig, hvilka ägde att för resan till och från Stockholm samt vistelsen där under kursen åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt fjärde klassen i gällande resereglemente.

Genom cirkulär den 8 april 1904 meddelade medicinalstyrelsen närmare anvisningar om hvad deltagare i nämnda utbildningskurs borde hafva inhämtat före kursens början.

Med anledning af kungl. cirkulär den 25 oktober 1901 med befallning till ämbetsverk och myndigheter att hvar för sin förvaltningsgren inkomma med utredning, huruvida, under angifven förutsättning, för tiden efter år 1902 ändringar i vederbörande lönestater kunde anses böra ägas rum, m. m., afgaf medicinalstyrelsen den 26 maj 1902 utlåtande, hvilket från civildepartementet öfverlämnades till löneregleringskommittén med skrifvelse den 23. oktober 1902.

Medicinalstyrelsens utlåtande ^{26/5}
1902.

Beträffande länsveterinärerna erinrade medicinalstyrelsen uti sitt berörda utlåtande till en början om den förändring i deras aflöningsförhållanden, som blifvit beslutad vid 1901 års riksdag.

Att därigenom, yttrade styrelsen vidare, en rätt afsevärd förbättring af länsveterinärernas aflöningsförhållanden åstadkommits, måste medgifvas, men å andra sidan syntes det ej heller kunna förnekas, att den då tjänstgörande länsveterinärkåren, hvilken, enligt styrelsens förmenande, i första hand afsetts med framställningen om löneförbättring, ej kunde komma i fullständigt åtnjutande af de ökade löneförmånerna. De flesta af rikets länsveterinärer hade nämligen innehaft sina befattningar så länge, att de skulle afgå från desamma före år 1912 — det första år, då ålderstillägg finge, i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut, åtnjutas — och kunde således aldrig blifva delaktiga af något ålderstillägg. De länsveterinärer åter, för hvilka möjlighet förefunnes att en gång komma i åtnjutande af ålderstillägget, skulle i alla fall få vänta så länge på denna förmån, att de rådande dyra tiderna kunde för dem blifva högst kännbara.

Då emellertid lönestaten blifvit af Riksdagen beviljad och af Kungl. Maj:t fastställd så sent som år 1901 och endast tillämpats från 1902 års början, ansåg styrelsen — som dock helst skulle velat att länsveterinärer-

nas löneförmåner bestämdes till de belopp, styrelsen i ofvanberörda utlåtande den 16 december 1898 förordat — icke lämpligt att redan då föreslå någon direkt förhöjning i denna lönestat. Men för att den redan medgifna förhöjningen i länsveterinärernas löneförmåner skulle kunna blifva för den dåvarande generationen af länsveterinärer fullt effektiv och lända till gagn för just dem, som för det dåvarande vore i behof däraf, hemställde styrelsen, det ofvan anförda bestämmande, att för grundläggande af rätt till ålderstillägg för länsveterinärer icke finge beräknas tjänstgöring före år 1902, måtte upphävas och att således redan förvärfvade tjänstår måtte få medräknas vid bestämmandet af rätten till ålderstillägget.

*Framställning
från svenska
länsveterinär-
föreningen* ^{28/3}
1905.

Därefter gjorde svenska länsveterinärföreningen uti en till chefen för jordbruksdepartementet ställd, den 28 februari 1905 dagtecknad skrift framställning om rätt för länsveterinär att för ålderstillägg få tillgodoräkna sig tjänstetid jämväl före år 1902 på det sätt att de länsveterinärer, som till exempel vid 1905 års slut tjänstgjort som ordinarie länsveterinärer minst tio år, blefve berättigade att från och med år 1906 komma i åtnjutande af ett ålderstillägg å 500 kronor.

Efter remiss afgaf medicinalstyrelsen den 12 maj 1905 utlåtande öfver den gjorda framställningen.

Under åberopande af hvad styrelsen uti sitt ofvanberörda utlåtande den 26 maj 1902 anført beträffande länsveterinärerna hemställde styrelsen, att Kungl. Maj:t måtte till 1906 års Riksdag aflåta proposition med framställning om att gällande bestämmande, att för grundläggande af rätt till ålderstillägg för länsveterinärer icke finge beräknas tjänstgöring före år 1902, måtte upphävas och i dess ställe föreskrifvas, att länsveterinär, som varit i statens tjänst anställd i tio år, finge, med de förbehåll, som i öfrigt funnes stadgade i kungl. kungörelsen den 22 november 1901 angående aflöningsvillkoren för länsveterinärer, vara berättigad åtnjuta ett ålderstillägg å 500 kronor.

Uti utlåtande den 22 juni 1905 erinrade statskontoret, hurusom vederbörande departementschef vid föredragning den 11 januari 1901 af

frågan om förhöjning i länsveterinärernas aflöning yttrat, att, då skälen till den förordade förbättringen i länsveterinärernas aflöningsförhållanden vore att söka mindre uti en redan befintlig missproportion mellan deras tjänste- och aflöningsförhållanden än uti den vidsträcktare tjänstgörings-skyldighet, som ansetts böra åläggas dem för framtiden, samt de högre kompetensvillkor, som därefter skulle fordras för erhållande af dylik tjänst, det icke syntes böra ifrågasättas, att länsveterinär skulle i afseende å ålderstilläggs åtnjutande få tillgodoräkna sig den tid, som före de nya löneförmånernas åtnjutande förflutit, från det han utnämndes till länsveterinärstjänst.

Denna uppfattning hade också blifvit godkänd af Riksdagen, som till de af Kungl. Maj:t föreslagna villkoren för de nya löneförmånernas åtnjutande fogade det uttryckliga stadgandet, att för grundläggande af rätt till ålderstillägg icke finge beräknas tjänstgöring före år 1902.

Enligt statskontorets mening hade hvarken i den af svenska länsveterinärföreningen gjorda framställningen eller i medicinalstyrelsens yttrande eller, så vidt statskontoret hade sig bekant, eljest något förekommit, som vore ägnadt att förringa giltigheten af det åberopade skälet till den stadgade inskränkningen i rätt för länsveterinär att för ålderstillägg tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring; och fann statskontoret sig fördenskull icke kunna tillstyrka framställningen.

Vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t den 21 juli 1905 förklarade Kungl. Maj:t framställningen icke föranleda vidare åtgärd.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, den 1 februari 1906 dagtecknad skrift gjorde svenska länsveterinärföreningen ånyo framställning om förbättrade aflöningsförmåner. I detta afseende hemställde föreningen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen bevilja ett årligt anslag af 500 kronor såsom hyresbidrag åt hvarje länsveterinär. Till stöd för denna framställning anfördes hufvudsakligen följande.

I sammanhang med den från och med år 1902 inträdda löneförhöjningen för länsveterinärer hade kompetensfordringarna för länsveterinäraspiranter betydligt stegrats. Sålunda ålåg det dylik aspirant bland an-

*Framställning
från svenska
länsveterinär-
föreningen 1/2
1906.*

nat att genomgå särskild utbildningskurs. Jämväl för att antagas till deltagande i sådan kurs kräfdes betydliga förstudier.

I betraktande såväl däraf som af de ökade krafven på länsveterinärs tjänstgöring och då hänsyn toges bland annat till förbudet för länsveterinär att begagna sig af annan inkomstkälla än sin länsveterinärsbefattning med mindre medicinalstyrelsen i hvarje särskildt fall därtill lämnat medgifvande, kunde den år 1901 fastställda aflöningen ej anses vara bättre än den, som utgått före löneregleringen. Vid inträffadt sjukdomsfall för länsveterinär vore den afgjordt sämre, enär tjänstgöringspenningarna då måste afstås; och vid ledighet för svag hälsas vårdande kunde länsveterinär förpliktas afstå äfven en del af lönen. Själftva lönen vore emellertid mindre än före regleringen år 1901, nämligen 1,200 kronor i stället för 1,500 kronor.

Lefnadskostnaderna hade däremot högst betydligt stegrats under senare år. Af dyrtidstillägg, som af sådan anledning beviljats, hade länsveterinärerna, på grund af löneregleringen år 1901, icke kommit i åtnjutande.

Bland deras utgifter vore framför allt hyran betungande, dels på grund däraf, att alla länsveterinärer utom sex hade sin bostadsort bestämd till länens residensstäder, hvarest hyrorna i allmänhet vore jämförelsevis höga, och dels därigenom att de för sin verksamhet ovillkorligen måste hafva tillgång till, förutom den egentliga bostaden och tjänsterummet, ej mindre stall med tillhörande gårdsplan i och för sjukvårdens bestridande, än äfven lokal, där operationer och inre besiktningar af döda djur kunde företagas. Öfver hyresutgifternas belopp hade uppgjorts statistik, utvisande att detta belopp kunde för samtliga länsveterinärer — med undantag för tre, af hvilka en vore ständigt tjänstledig och två hade fri bostad — anslås till i medeltal 770 kronor.

Sökandena ville slutligen erinra, att samtliga provinsialläkarna sedan länge tillerkänts hyresersättning med 750 kronor, oaktadt många af dem vore bosatta å landsbygden.

I utlåtande den 21 september 1906 anförde medicinalstyrelsen till en början, att det i den underdåniga ansökningen påstådda förbudet för länsveterinär att utan särskildt tillstånd förskaffa sig annan inkomstkälla

än den hans länsveterinärsbefattning tillförde honom, icke förefunnes. I kungl. kungörelsen den 22 november 1901 angående aflöningsvillkoren för länsveterinärer vore visserligen föreskrifvet, att med länsveterinärstjänst icke finge förenas annan tjänst å rikets eller Riksdagens stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre medicinalstyrelsen funne densamma icke vara hinderlig för tjänstgöringen såsom länsveterinär. Men denna föreskrift syntes medicinalstyrelsen ingalunda kunna tolkas så, att länsveterinär skulle vara förhindrad att genom utöfvandet af privatpraktik förskaffa sig annan inkomst, och detta så mycket mindre, som enligt gällande veterinärinstruktion länsveterinär hade till åliggande att mot ersättning af vederbörande djurägare lämna denne hjälp till sjuka djurs botande m. m.

Vidkommande ansökningen i öfrigt åberopade medicinalstyrelsen hvad styrelsen förut anfört i liknande ärenden och särskildt i sina utlåtanden den 26 maj 1902 och den 12 maj 1905 samt framhöll vidare såsom sin åsikt, att länsveterinärernas lönevillkor måste förbättras, därest man icke ville äfventyra, att denna för veterinärväsendet och husdjursskötseln så viktiga kår skulle i brist på fullt lämpliga sökande försämras. Det af länsveterinärföreningen föreslagna sättet för löneförbättringens åstadkommande syntes emellertid styrelsen mindre lyckligt valdt, då det innebure införandet af en ny aflöningsform.

För sin del ansåg medicinalstyrelsen, att den ifrågasatta löneförbättringen i stället borde beredas länsveterinärerna därigenom, att de af dem, som med goda vitsord tjänstgjort i tio år, finge komma i åtnjutande af det dem utaf 1901 års Riksdag beviljade ålderstillägget oberoende där-af, om tjänstgöringen infallit före eller efter den nya statens faststäl-lande.

Under framhållande att styrelsen icke delade den uppfattning, som af statskontoret uttalats i dess utlåtande den 22 juni 1905 rörande ålderstillägg åt länsveterinärer, yttrade styrelsen vidare, att, sedan länsveterinärernas aflöningsförmåner fastställdes af 1901 års Riksdag, förhållanden inträffat, som mycket väl motiverade upphäfvandet af den stadgade inskränkingen i rätt för länsveterinärerna att för ålderstillägg tillgodoräkna sig tjänstgöring före år 1902.

Ett af de skäl, som sålunda syntes styrelsen kraftigt tala för den af länsveterinärerna önskade löneförbättringen, låge i de år från år, särskildt i städerna, där länsveterinärerna i regel vore stationerade, stegrade lefnadsomkostnaderna. I detta sammanhang ansåg styrelsen böra erinras, att länsveterinärerna, enär deras aflöningsförhållanden reglerats så sent som år 1901, icke kommit i åtnjutande af dyrtidstillägg.

Vidare borde framhållas, att länsveterinärernas inkomster af enskild praktik mer och mer förminskats. Dels hade nämligen här och hvar bildats nya veterinärdistrikt, hvilka inträngt på de områden, där länsveterinärerna förr utöfvat privat verksamhet, dels hade enskilda praktiserande veterinärer slagit sig ned i de städer, där länsveterinärerna vore placerade.

Medicinalstyrelsen hemställde, att Kungl. Maj:t måtte på det sätt bifalla föreningens framställning, att till 1907 års Riksdag aflätes proposition därom, att gällande bestämmelse, att för grundläggande af rätt till ålderstillägg för länsveterinärer icke finge beräknas tjänstgöring före år 1902, måtte upphävas och i dess ställe föreskrifvas, att länsveterinär, som varit i statens tjänst anställd i tio år, finge, med de i kungl. kungörelsen den 22 november 1901, angående aflöningsvillkoren för länsveterinärerna, i öfrigt stadgade förbehåll, vara berättigad åtnjuta ett ålderstillägg å 500 kronor.

Därefter yttrade sig statskontoret den 15 november 1906 i ärendet och framhöll därvid, att medicinalstyrelsens förslag icke skulle förbättra länsveterinärernas aflöningsförmåner i vidare mån än att åtskilliga af de dåvarande länsveterinärerna skulle erhålla sina ålderstillägg ett eller flera år tidigare än eljest, under det att ett afsevärdt antal andra af de i tjänst varande länsveterinärerna liksom alla, hvilka därefter utnämndes, icke skulle därigenom beredas någon som helst fördel. Uppenbart vore alltså, att medicinalstyrelsens förslag icke vore i någon mån ägnadt att förebygga den af styrelsen påpekade faran för kårens försämring i följd af brist på kompetenta sökande. Då det af styrelsen nu ånyo framlagda förslaget, såsom statskontoret i sitt utlåtande den 22 juni 1905 framhållit, strede mot den af Kungl. Maj:t och Riksdagen år 1901 fastslagna princip och för

öfrigt redan enligt beslut den 21 juli 1905 af Kungl. Maj:t lämnats utan afseende, borde detsamma enligt statskontorets åsikt icke vinna bifall.

Statskontoret hade emellertid ansett, att, oaktadt så kort tid som sedan år 1901 förflutit, efter det länsveterinärernas aflöningsförhållanden reglerades, giltiga skäl föreläge att ånyo af Riksdagen äska förhöjd aflöning åt dem. Formen af hyresbidrag syntes statskontoret ingalunda olämplig.

Då nämligen, på sätt i ansökningen framhållits, länsveterinärerna till följd af sin verksamhet måste hafva tillgång till, förutom den egentliga bostaden och tjänsterummet, ej mindre stall med tillhörande gårdsplan i och för sjukvårdens bestridande, än äfven lokal, hvori operationer och inre besiktningar af döda djur kunde företagas, samt länsveterinärerna till allra största delen hade sin station förlagd till länsresidensstäderna, där hyrorna i allmänhet vore högre än å andra orter inom länet, syntes hyreskostnaden utan tvifvel för länsveterinärerna utgöra en betydligare del af deras nödvändiga lefnadskostnader än i allmänhet för tjänstemän utom Stockholm. Därtill komme, att med hänsyn till pensionsförhållandena det ur principiell synpunkt vore lämpligast, att den ifrågasatta löneförbättringen icke tillades själfva lönen. Statskontoret ansåg sig fördenskull böra tillstyrka länsveterinärernas förslag.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift, daterad den 18 november 1907, gjorde svenska länsveterinärföreningen förnyad framställning i ämnet. Jämte de skäl, som förut åberopats för löneförbättring, framhölls i denna skrift, att länsveterinärerna vore att anse såsom förmän på det civilveterinärområdet och hade att verka i egenskap af statens och offentliga myndigheters konsulenter. För de civila veterinärerna borde alltså länsveterinärstjänsterna framstå såsom det mål, hvilket de dugligaste af dem kunde hoppas uppnå genom energi och arbete. Därför fordrades emellertid särskild länsveterinärexamen, hvilken i sin ordning förutsatte, att aspiranten genom ständiga studier sökte hålla sig i nivå med vetenskapens framsteg; och därtill komme väl i de flesta fall ett 15—20-årigt praktiskt och teoretiskt arbete efter nämnda examens afläggande, innan länsveterinärstjänst kunde erhållas.

*Framställning
från svenska
länsveterinär-
föreningen
19/11 1907.*

Vid en jämförelse mellan länsveterinärstjänsterna och de högre anställningar, som efter motsvarande arbete erbjödes tjänstemän på det juridiska, teologiska eller medicinska området, framträdde skillnaden i aflöningsförmåner särdeles skarpt. Det vore naturligen icke föreningens mening att ens närmelsevis föreslå sådana löneförmåner, som åtnjöttes af nyssberörda tjänsteområdets främsta män. Men det finge dock anses vara en billig begäran, att sådan aflöning medgäfvdes, att man kunde söka och mottaga en länsveterinärstjänst, utan att den viktigaste frågan blefve, huruvida man skulle på platsen kunna bereda sig så mycken extra förtjänst, att man kunde få sin anständiga bärgning.

Föreningen hemställde, att länsveterinärerna måtte erhålla en fast årlig aflöning af minst 3,000 kronor jämte två ålderstillägg, hvarterda å 500 kronor, efter respektive fem och tio års väl vitsordad tjänstgöring, att räknas retroaktivt efter hvarje tjänstinnehafvares utnämningdag.

Kungl. proposition vid 1908 års riksdag.

Vid föredragning af ifrågavarande ärende inför Kungl. Maj:t den 13 januari 1908 framhöll vederbörande departementschef till statsrådsprotokollet, hurusom de senaste framställningarna och utlåtandena syntes samstämmigt gifva vid handen, att någon förbättring borde beredas länsveterinärerna i deras aflöningsförhållanden. Såsom fullgoda skäl för en aflöningsförbättring kunde, enligt departementschefens mening, åberopas såväl de i allmänhet stegrade lefnadskostnaderna och länsveterinärernas af deras tjänst betingade utgifter till hyra af stall m. m. som ock den minskning i enskild praktik, som måste för dem orsakas af deras mångahanda åligganden i afseende å den allmänna husdjurssjukvården, hvilka åligganden vore af natur att i alltmera stegrad grad taga deras tid i anspråk.

Emellertid ansåg sig departementschefen icke kunna utan vidare tillstyrka någon af de utvägar, som blifvit föreslagna för löneförbättringens åvägabrindande. Det syntes honom nämligen vara nödvändigt, att, innan någon definitiv förändring fastsloges, en mera grundlig utredning verkställdes. Då för denna utredning kräfdes tid, men behovet af aflöningsförbättring syntes trängande, fann departementschefen sig böra tillstyrka, att de länsveterinärer, för hvilka den år 1901 fastställda aflöningsstaten vore gällande, finge för år 1909 tillerkännas en tillfällig löne-

förbättring å 500 kronor. Riksdagen hade de senare åren på Kungl. Maj:ts förslag och i afbidan på en motsedd lönereglering beviljat dylika tillfälliga löneförbättringar åt åtskilliga tjänstemän och betjante.

Till högre belopp än 500 kronor ansåg departementschefen denna tillfälliga löneförbättring icke böra föreslås. Det därför erforderliga anslaget, som syntes böra äskas å extra stat, borde oberoende af personliga förhållanden, hvilka ju kunde undergå förändring, beräknas efter hela antalet länsveterinärer i riket eller 32, oaktadt löneförbättringen icke borde utgå till andra än dem, som vore underkastade den år 1901 fastställda lönestaten. Anslagsbeloppet blefve alltså enligt denna beräkning 16,000 kronor.

I öfverensstämmelse med hvad departementschefen sålunda hemställt, föreslog Kungl. Maj:t uti den till 1908 års Riksdag aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof, att, för beredande under år 1909 af tillfällig löneförbättring åt länsveterinärer i enlighet med de i statsrådsprotokollet angifna grunder, å extra stat för samma år måtte anvisas ett anslag af 16,000 kronor.

Uti skrifvelse den 1 juni 1908, n:r 9, uttalade Riksdagen, som ansåg en löneförbättring för länsveterinärerna vara af behofvet påkallad, önskvärdheten däraf, att den af departementschefen enligt berörda protokoll omförmälda utredningen i detta ämne och den därpå grundade löne-regleringen måtte snarligen åstadkommas. Riksdagen anmälde tillika, att, då den icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, densamma blifvit af Riksdagen bifallen.

*Riksdagens
skrifvelse 1/6
1908.*

Sedan Kungl. Maj:t genom nådigt bref till medicinalstyrelsen den 23 oktober 1908 lämnat föreskrifter i fråga om utbildningskurserna för de veterinärer, som skola kunna uppföras å förslag till länsveterinärstjänst, har medicinalstyrelsen, med upphäfvande af sitt ofvan å sid. 14 omförmälda cirkulär den 17 februari 1902 i ämnet, den 15 januari 1909 utfärdat förnyadt cirkulär till samtliga legitimerade veterinärer i riket med bestämmelser angående utbildningskurs för länsveterinärsaspiranter (bihang till svensk författningssamling år 1909, n:r 5).

*Medicinalstyrelsens cirk.
15/1 1909.*

Enligt de i sistberörda cirkulär innefattade bestämmelser har, bland annat, tiden för utbildningskursen utsträckts från sex till åtta veckor samt den hittills för deltagande i kursen föreskrifna uppsatsen i något till husdjurshygienen eller husdjursafveln hörande ämne uteslutits.

* * *

*Aflöning till
vikarierande
länsveterinär.*

Innan kommittén öfvergår till att redogöra för länsveterinärernas tjänsteåligganden, har kommittén ansett sig böra omnämna hvad som blifvit stadgadt i fråga om godtgörelse åt vikarierande länsveterinär.

Genom kungl. bref till sundhetskolegium den 16 december 1870 förordnades, att arfvoden för tillfälligt uppehållande af länsveterinärstjänster skulle utgå och beräknas efter enahanda grunder, som blifvit fastställda i afseende å landsstatstjänster.

Vidare stadgades genom kungl. cirkulär den 31 augusti 1877 till Konungens befallningshafvande i samtliga länen, angående sättet för utbetalning af arfvoden för förordnanden vid landsstaten (svensk författningssamling n:r 35), att arfvode för bestridande, vare sig under vakans eller på grund af tillfälligt förordnande, af länsveterinärsbefattning skulle af vederbörande länsstyrelse utbetalas och, då fråga vore om förordnande under vakans, i länsräkenskapen afföras å anslaget till »länsveterinärer», men i fråga om tillfälligt vikariat under förskottstitel upptagas till ersättande af statskontoret.

Uti skrifvelse till medicinalstyrelsen den 11 maj 1883, angående förhöjda arfvoden för vikarierande länsveterinärer och extra veterinärer vid den allmänna husdjurssjukvården (bihang till svensk författningssamling n:r 30), förordnade Kungl. Maj:t med ändring af hvad förut varit stadgadt i afseende å grunderna för vikarierande veterinärs aflöning, att vikarierande äfvensom extra veterinär, som af medicinalstyrelsen förordnades för allmän husdjurssjukvård, skulle äga att, förutom kostnadsersättning för resorna till och från tjänstgöringsorten enligt resereglementet, för de dagar, då han icke verkställde nämnda resor eller sådan tjänsteförrättning, hvarför han enligt gällande författning vore berättigad till särskild ersättning, åtnjuta dagtraktamente med fyra kronor under de tre första månaderna af tjänstgöringstiden och därefter med tre kronor.

Sistnämnda bestämmelser ändrades genom kungl. skrivelse till medicinalstyrelsen den 4 juni 1897 (bihang till svensk författningssamling n:r 63).

De genom denna skrivelse gifna stadganden, hvilka i hufvudsak äro fortfarande gällande, innehålla bland annat följande.

Tillförordnad länsveterinär skall äga åtnjuta resekostnads- och trakamentsersättning för resorna till och från tjänstgöringsorten. Därjämte skall han, förutom den honom enligt gällande taxa för veterinärs tjänsteförrättningar tillkommande ersättning, undfå dagtraktamente med fyra kronor om dagen under hela tjänstgöringstiden, hvartill i första rummet skall användas hvad den ordinarie länsveterinären kan vara skyldig att afstå af sin aflöning.

Beträffande sättet, hvarpå ersättningen för ifrågavarande tjänstgöring skulle utgå, stadgades uti 1897 års skrivelse, att sådan ersättning skulle utgå på sätt dittills ägt rum.

På framställning af Kungl. Maj:t medgaf 1904 års Riksdag, att af förslagsanslaget till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren finge utgå de ersättningar, som enligt Kungl. Maj:ts bestämmande skulle af statsmedel tillkomma tillförordnade länsveterinärer vid andra förordnanden än under vakans, i den mån dessa ersättningar icke gäldades med hvad vederbörande ordinarie länsveterinär vore skyldig att under den tid, förordnandet varade, afstå af sin aflöning.

Den 17 juni 1904 utfärdades kungl. kungörelse angående ändring i gällande bestämmelser i fråga om sättet för utbetalning af arfvoden för bestridande, på grund af tillfälligt förordnande, af länsveterinärstjänst (bihang till svensk författningssamling n:r 21).

Enligt denna kungörelse gäller, att arfvode för bestridande, på grund af tillfälligt (ej vakans-) förordnande, af länsveterinärstjänst skall af vederbörande Konungens befallningshafvande under förskottstitel upptagas till ersättande af medicinalstyrelsen samt att det skall åligga en hvar af Konungens befallningshafvande att sist den 15 januari hvarje år till medicinalstyrelsen inkomma med uppgifter å beloppen af de arfvoden af oförmälda slag, hvilka blifvit under det nästförflutna året utanordnade under förskottstitel.

Länsveterinärernas tjänsteåligganden.

Bestämmelser rörande länsveterinärernas tjänsteåligganden äro meddelade i instruktionen för läns-, stads-, distrikts- och andra civila veterinärer den 19 oktober 1888 (svensk författningssamling n:r 53) med de ändringar däri, som innefattas i kungl. kungörelsen den 22 november 1901 (svensk författningssamling n:r 106).

*Instr. 1 §
o. 24 §.*

Jämlikt instruktionen är länsveterinär skyldig att inom sitt distrikt utöfva närmaste inseendet öfver den allmänna och besörja den enskilda sjukvården bland husdjuren, på sätt i instruktionen närmare bestämmes.

Genom stads- eller distriktsveterinärs anställande för en del af länsveterinärs distrikt inskränkes eller förringas icke den senares skyldighet att vid behof fullgöra sina åligganden inom hela distriktet. Tjänsteförordningar, som ersättas med statsmedel, böra dock anförtros åt vederbörande stads- eller distriktsveterinär, för så vidt ej Konungens befallningshafvande af särskilda anledningar därtill förordnar länsveterinär.

*2 §,
enl. k. k. 22/11
1901.*

I län, där blott en länsveterinär finnes, utgör länet hans distrikt. Finnas två länsveterinärer anställda i samma län, bestämmer Kungl. Maj:t omfattningen och benämningen af hvarderas distrikt.

*K. k. 4/1
1902.*

I detta hänseende är genom kungl. kungörelse den 4 januari 1902 (svensk författningssamling n:r 4) med angifvande af de särskilda distriktens omfattning förordnadt, att i nedan nämnda län, inom hvilka två länsveterinärer finnas anställda, länsveterinärsdistrikten skola hafva följande benämning, nämligen:

i *Kalmar län*: Kalmar läns norra länsveterinärsdistrikt och Kalmar läns södra länsveterinärsdistrikt;

- i *Värmlands län*: Värmlands norra länsveterinärsvdistrikt och Värmlands södra länsveterinärsvdistrikt;
- i *Kopparbergs län*: Dalarnes öfre länsveterinärsvdistrikt och Dalarnes nedre länsveterinärsvdistrikt;
- i *Gäflleborgs län*: Gästriklands länsveterinärsvdistrikt och Hälsinglands länsveterinärsvdistrikt;
- i *Västernorrlands län*: Medelpads länsveterinärsvdistrikt och Ångermanlands länsveterinärsvdistrikt;
- i *Jämtlands län*: Jämtlands länsveterinärsvdistrikt och Härjedalens länsveterinärsvdistrikt;
- i *Västerbottens län*: Västerbottens norra länsveterinärsvdistrikt och Västerbottens södra länsveterinärsvdistrikt; samt
- i *Norrbottens län*: Norrbottens södra länsveterinärsvdistrikt och Norrbottens norra länsveterinärsvdistrikt.

Rörande tillsättande af länsveterinärstjänst är uti instruktionen stad- Instr. 2 §,
enl. k. k. 22/11
1901. gadt, att länsveterinär utnämnes af Kungl. Maj:t på förslag af medicinalstyrelsen.

För att kunna uppföras å förslag till sådan tjänst erfordras:

- 1) att efter aflagd, godkänd afgangsexamen vid veterinärinstitutet hafva blifvit af medicinalstyrelsen förklarad såsom legitimerad veterinär;
- 2) att sedermera efter minst två års fortsatt utöfning af veterinärpraktik hafva med vitsord om godkända insikter genomgått särskild, enligt af medicinalstyrelsen utfärdade bestämmelser, för sådant ändamål anordnad utbildningskurs; samt
- 3) att hafva under minst 5 år med goda vitsord tjänstgjort såsom läns- eller distriktsveterinär, hvarvid sökanden må tillgodoräkna sig den tid, han i egenskap af civil veterinärstipendiat varit inkallad i tjänstgöring.

Länsveterinär skall hafva sitt hemvist på den ort inom distriktet, som af Kungl. Maj:t bestämmes till hans station. 3 §,
enl. k. k. 22/11
1901.

Det åligger länsveterinär förutom hvad för öfrigt i instruktionen i särskilda afseenden föreskrifves:

1) att tillhandagå Konungens befallningshafvande, hushållningssällskap, hälsovårds- och kommunalnämnder samt andra myndigheter med råd och anvisningar rörande den allmänna djursjukvården äfvensom husdjurskötseln i hygieniskt afseende samt att i öfrigt på eget initiativ till vederbörande myndighet göra framställningar i dithörande frågor;

2) att utöfva inseendet öfver samt med uppmärksamhet följa de inom distriktet bosatta veterinärernas civila tjänsteverksamhet;

3) att efter förordnande af medicinalstyrelsen samt enligt af samma styrelse godkänd resplan inspektera de till distrikts-, stads- och öfriga civila veterinärstjänster inom distriktet hörande arkiv och granska däröfver upprättade inventarieförteckningar; samt

4) att, därest sådant finnes af Konungens befallningshafvande erforderligt, efter förordnande af denna myndighet utöfva inspektion såväl vid kreatursmarknader och djurutställningar, som ock af allmänna och enskilda slakterier och korffabriker inom distriktet samt att afgifva de rapporter och göra de framställningar, hvartill dessa inspektioner kunna föranleda.

4 §. När länsveterinär aflägsnar sig från sitt hemvist, bör han foga anstalt därom, att i hans bostad underrättelse må kunna erhållas om stället, dit han rest, och om tiden, då han antages återkomma. Utom distriktet må han ej aflägsna sig utan tillstånd af Konungens befallningshafvande, som äger meddela honom tjänstledighet för en månad och, om så anses nödigt, förordna annan legitimerad veterinär att under tiden bestrida tjänsten.

Önskar länsveterinär tjänstledighet för längre tid än ofvan är nämndt, äger medicinalstyrelsen, i händelse ansökningen därom icke afser längre tid än sex månader, bevilja densamma och till tjänstens uppehållande under tiden förordna annan legitimerad veterinär, därest sådant anses af behofvet påkalladt och lämplig veterinär blifvit föreslagen eller eljest finnes att tillgå. Är fråga om än längre ledighet, skall ärendet öfverlämnas till Kungl. Maj:ts afgörande.

5 § 1 mom. Yppar sig smittosam sjukdom bland husdjuren, tillhör det länsveterinär att med nit och omsorg söka förekomma dess spridande; och skall

han i sådant afseende, under noggrant iakttagande af de föreskrifter gällande författningar innehålla, efter bästa förmåga tillämpa de anvisningar, som vetenskap och erfarenhet erbjuda.

Har länsveterinär fått kännedom därom, att sjukdom, på hvilken gällande författningar om hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren äga tillämpning, eller annan därmed jämförlig smittosam sjukdom förekommer inom hans eget eller närgränsande distrikt, skall han skyndsamt meddela underrättelse därom till Konungens befallningshafvande och vederbörande nämnd med upplysning tillika om sjukdomens beskaffenhet och utbredning. På enahanda sätt förfares, därest bland husdjuren inom distriktet förekommer sådan allmänna sjuklighet att för dess hämmande särskilda åtgärder kunna blifva behöfliga.

2 mom.

Efter förordnande af medicinalstyrelsen eller Konungens befallningshafvande skall länsveterinär skyndsamt verkställa anbefallda tjänsteresor och afgifva infordrade utlåtanden. Förordnas länsveterinär till fortsatt tjänstgöring å smittad ort, bör han om möjligt söka erhålla bostad nära de ställen, där sjukdomen är mest utbredd och hans hjälp bäst behöfves, på det att sjukdomens snabba bekämpande må underlättas och statens utgifter för förnyade tjänsteresor minskas. På liknande sätt förfares, då länsveterinär ej på en dag kan avsluta påbörjad förrättning, utan nödgas fortsätta förrättningen under därpå följande dag eller dagar.

3 mom.

Har länsveterinär vid befaradt utbrott af boskapspest eller mjältbrand mottagit skriftlig kallelse till tjänsteresa från ordförande i hälsovårds- eller kommunalnämnd, åligger det honom att skyndsamt afresa till ort och ställe för nödiga åtgärders vidtagande, för så vidt nämligen den kallelsen åtföljande beskrifningen om det sätt, hvarpå sjukdomen yttrat sig, så ock om dess utbredning eller den kännedom om den befarade sjukdomen, länsveterinären för öfrigt kan äga, gifver skälig anledning misstänka boskapspest eller mjältbrand vara för handen.

6 §.

Skulle upplysningarna rörande den befarade sjukdomen icke vara af beskaffenhet, att länsveterinären finner dem böra föranleda tjänsteresa, bör han med uppgifvande af skälen därför skyndsamt lämna nämndens ordförande skriftlig underrättelse därom, bifogande tillika, därest sjukdomen är af smittosam art, nödiga råd och anvisningar.

Dör husdjur, som af veterinär förklarats misstänkt för elakartad lungsjuka eller rots, är länsveterinär ock skyldig att efter skriftlig kallelse af ordförande i hälsovårds- eller kommunalnämnd skyndsamt afresa till stället för undersökning, huruvida sjukdomen förefunnits.

7 § 1 mom.

Vid förrättning, som efter medicinalstyrelsens eller Konungens befallningshafvandes förordnande eller enligt behörig kallelse verkställes på grund af gällande författningar angående hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, skall länsveterinär besiktiga å stället befintliga sjuka, för smitta misstänkta, äfvensom friska, för ifrågavarande sjukdom mottagliga djur och därvid noggrant efterforska sjukdomens beskaffenhet, uppkomst och utbredning.

3 mom.

Länsveterinären skall meddela nämnd och djurägare skriftligen affattade råd och anvisningar om sjukvård och föreskrifva åtgärder mot smittans spridande; och äger han att af polismyndighet i stad och kronobetjänt på landet begära all den handräckning, som erfordras för verkställigheten.

4 mom.

Till förekommande af smittans utbredning bör länsveterinären genom djurägarens försorg och efter för handen varande förhållanden låta afskilja djur, angripet af eller skäligen misstänkt för smittosam sjukdom, från friska, för samma sjukdom mottagliga djur. Flyttas smittadt eller för smitta misstänkt djur från den gård, där djuret insjuknat, skall länsveterinären föreskrifva hvilka försiktighetsmått därvid skola iakttagas. Han bör jämväl meddela de sjuka djurens vårdare och andra, som varit i beröring med djuren eller med för dem begagnade föremål, nödiga föreskrifter till förekommande af smittans utbredning.

5 mom.

Länsveterinär skall tillika meddela djurens ägare noggrant besked om och under hvilka villkor å smittadt ställe: a) djur må nedslaktas för att till föda användas, b) mjölk må till föda användas och c) någon del af dödt djur må till nytta användas; och skall länsveterinären om dessa beslut skyndsamt lämna underrättelse till såväl Konungens befallningshafvande som vederbörande hälsovårds- eller kommunalnämnd.

8 §.

Om vid förrättning djur förefinnes, hvilket dött eller dödats såsom misstänkt för smittosam sjukdom, och länsveterinären har skäl antaga, att

viktiga upplysningar om sjukdomen kunna erhållas genom besiktning af djurets inre organer, bör sådan besiktning äga rum.

Då jämlikt gällande författningar om hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren fullständig obduktion företages, skall vid förrättningen föras protokoll af visst angifvet innehåll. 9 §.

Då husdjur dödats eller dött, angripet af sjukdom, på hvilken nyssnämnda författningar äga tillämpning, äfvensom då af sådan sjukdom angripet djur befaras komma att dö, skall länsveterinären lämna djurets ägare nödiga föreskrifter för det döda djurets skyndsamma oskadliggörande genom nedgräfning på lämplig plats, förkolning eller förbränning, allt i öfverensstämmelse med hvad därom är stadgadt i berörda författningar och de af medicinalstyrelsen utfärdade råd och anvisningar eller af Konungens befallningshafvande lämnade särskilda föreskrifter. Finnes länsveterinär å stället, har han att öfvervaka verkställigheten däraf. 10 §.

Därest fullständig rengöring och smittoförstörande behandling eller desinfektion skola företagas å smittadt ställe, skall detta ske under tillsyn af länsveterinär, om denne finnes å stället. Vid desinfektion förfäres för öfrigt på sätt därom är stadgadt i nyssberörda författningar samt i de af medicinalstyrelsen utfärdade råd och anvisningar och af Konungens befallningshafvande för särskilda fall meddelade föreskrifter. Lämnar länsveterinären djurägaren särskilda bestämmelser, skola dessa lämpas efter den för handen varande sjukdomens art och beskaffenhet samt lokala förhållanden. 11 §.

Har ställe blifvit af Konungens befallningshafvande förklaradt smittadt af sjukdom, på hvilken meranämnda författningar äga tillämpning, skall länsveterinären, sedan sjukdomen upphört, afgifva intyg därom till Konungens befallningshafvande med angifvande tillika af de skäl, på grund hvaraf länsveterinären anser, att stället kan förklaras fritt från smitta. 12 §.

Öfver hvarje tjänsteförrättning, som företagits på grund af gällande författningar om hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, skall länsveterinären skyndsamt afgifva till medicinalstyrelsen ställd rapport, hvilken bör innehålla uppgifter om tid och ställe för förrättningen, sjukdomens art och de omstän- 14 §.

digheter, under hvilka den uppträdt, antalet på stället befintliga sjuka, för smitta misstänkta och friska djur, mottagliga för samma sjukdom, befintliga sanitära missförhållanden och med afseende därpå vidtagna åtgärder, verkställd nedgräfnings och desinfektion, där sådana åtgärder vidtagits, jämte förslag till andra åtgärder därutöfver, därest länsveterinären anser sådana nödiga till sjukdomens hämmande.

15 §. Länsveterinär kan erhålla Konungens befallningshafvandes förordnande att verkställa förrättningar, anbefallda i gällande författningar angående hvad iakttagas bör till förekommande af smittosamma husdjursjukdomars införande i riket och angående hvad vid utförsel till utlandet af kreatur bör iakttagas.

16 §. Uppå anmodan skall länsveterinär tillhandagå polismyndighet samt hälsovårds- och kommunalnämnd vid besiktning af kött och delar af slaktadt djur, som till salu utbjudas, äfvensom vid tillsyn däröfver, att farkoster, vagnar och andra fordon, som begagnas till transport af husdjur, kött m. m., blifva på ändamålsenligt sätt rengjorda och vid behof desinfekterade; och äger länsveterinären därför åtnjuta skäligen ersättning af vederbörande.

17 §,
enl. k. k. 22/11
1901. I den mån länsveterinären är af sina allmänna åligganden därtill oförhindrad, åligger det honom såväl att, på anmodan af djurägare och mot ersättning af denne, verkställa besiktning å lefvande eller döda husdjur samt, då sådant begäres, däröfver afgifva skriftligt intyg, som ock att, mot ersättning af djurägaren, så fort ske kan lämna hjälp till sjuka husdjurs botande. Han är äfven under samma förutsättning pliktig att tillhandagå allmänheten med operationers utförande på husdjur.

19 §,
enl. k. k. 22/11
1901. Länsveterinär åligger att, så ofta tillfälle därtill gifves och i synnerhet under tjänsteresor och förrättningar, noga underrätta sig om husdjurskötselns tillstånd samt fästa sin uppmärksamhet på de omständigheter, hvilka kunna befördra husdjurens sundhet eller därpå utöfva menlig inverkan.

Han skall särskildt med uppmärksamhet följa och på allt sätt främja bekämpandet af nötkreaturstuberkulosen inom distriktet samt på anmodan tillhandagå djurägare med råd och anvisningar rörande sjukdomens utrotande ur ladugårdarna äfvensom mot ersättning af djurägaren, där dylik ej utgår af statsmedel, verkställa därför erforderliga undersökningar med tuberkulin.

Vidare bör han taga kännedom om distriktets naturbeskaffenhet, egendomligheter i afseende på husdjurens skötsel och utfodring, ladugårdars och stallars läge och byggnadssätt, renhållningen därstädes, förhållandet med olika husdjursraser, tillgång eller brist på foder och tjänligt dricksvatten m. m., i afseende å hvilket allt han äfven vid hvarje sig erbjudande tillfälle bör upplysa om hvad nyttigt är och motarbete hvad olämpligt vara må samt söka undanröja förekommande fördomar och skadliga vanor.

Då allmän foderbrist, ofördelaktigt bergningsväder eller andra ogynnsamma förhållanden inträffa, hvilka kunna utöfva ett allmännare skadligt inflytande på husdjurens hälsa, bör länsveterinären likaledes själfmant meddela erforderliga råd och upplysningar.

Till länsveterinären skall en hvar annan inom hans distrikt bosatt veterinär årligen före den 1 mars insända berättelse ej mindre om sin civila verksamhet under det föregående året än äfven, därest han är anställd för visst distrikt, om hälsotillståndet bland husdjuren inom distriktet samt om hvad i öfrigt därmed kan äga sammanhang. Befinnes inkommen årsberättelse felaktig, skall länsveterinär, som mottagit sådan berättelse, återsända den för att ofördröjligen rättas; skulle obehörigt dröjsmål därvid uppstå eller om årsberättelsen trots påminnelser alls icke insändes, bör anmälan därom göras till medicinalstyrelsen.

Länsveterinär åligger att om sin verksamhet under det förflutna året äfvensom om hälsotillståndet bland husdjuren inom distriktet utarbete en berättelse, äfven innefattande en bearbetning af de från distriktets öfriga veterinärer inkomna årsberättelserna; och skall den i tvenne exemplar affattade redogörelsen jämte de inkomna årsberättelserna före den 1 april insändas till Konungens befallningshafvande, hvilken myndighet före den

22 §,
enl. k. k. 29/11
1901.

1 maj afsänder det ena exemplaret jämte årsberättelserna till medicinalstyrelsen samt, efter att af detsamma hafva tagit del, tillställer det andra exemplaret vederbörande landsting.¹

23 §. Af länsveterinär skola föras:
diarium öfver inkomna handlingar,
konceptbok öfver tjänsterapporter, utlåtanden, berättelser, obduktionsprotokoll, till myndigheter afgifna intyg och andra till hans tjänsteverksamhet hörande expeditioner, samt
journal öfver den sjukvård, som af honom utöfvas.

26 §. För förrättning, som afses i 7 § 1 mom. eller 15 § af instruktionen, äger länsveterinär åtnjuta ersättning enligt af Kungl. Maj:t fastställd taxa. I sådant afseende gäller den af Kungl. Maj:t den 19 oktober 1888 utfärdade taxa för veterinärs tjänsteförrättningar (svensk författningssamling n:r 54).

I detta sammanhang torde böra erinras, att bestämmelser rörande veterinär tillkommande ersättning för vissa tjänsteförrättningar jämväl återfinnas uti följande författningar.

a) Kungl. kungörelse den 28 september 1895 angående villkoren för transport af idisslande djur samt häst- och svinkreatur medelst ångfärja mellan Sverige och Danmark, 17 § (svensk författningssamling n:r 77);

b) kungl. kungörelse den 22 januari 1898 angående hvad vid utförsel sjöledes till utlandet af färskt kött af nötkreatur skall iakttagas, 6 § (svensk författningssamling n:r 1);

c) kungl. kungörelse den 28 september 1906 angående hvad iakttagas bör vid införsel sjöledes till riket af lefvande höns, gäss, ankor och dufvor, 8 § (svensk författningssamling n:r 84);

¹ Ofvannämnda bestämmelser i § 22 gälla ej i Stockholm boende veterinär, för så vidt han icke är anställd för Stockholms län.

d) kungl. kungörelse den 31 december 1907 angående ersättning till veterinär, som på rekvisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning (svensk författningssamling n:r 146.)

Till kommitténs handläggning öfverlämnade framställningar.

Sedan kommittén redan vid begynnelsen af dess verksamhet fått, såsom å sid. 15 är omnämndt, från civildepartementet mottaga det, i anledning af kungl. cirkuläret den 25 oktober 1901, af medicinalstyrelsen den 26 maj 1902 afgifna utlåtande, hvori jämväl länsveterinärernas aflöningsförhållanden beröras, har statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet med skrifvelse den 27 november 1908 öfverlämnat till kommittén *dels* förut omförmälda två af svenska länsveterinärföreningen den 1 februari 1906 och den 18 november 1907 gjorda framställningar jämte öfver den förra af dessa afgifna utlåtanden af medicinalstyrelsen den 21 september 1906 och af statskontoret den 15 november 1906, *dels ock* en underdånig skrifvelse från medicinalstyrelsen den 16 november 1908 jämte en samma skrifvelse åtföljande, den 16 oktober 1908 daterad skrift från svenska länsveterinärföreningen.

Beträffande dessa handlingar med undantag af de två sistberörda har redogörelse lämnats uti inledningen till detta betänkande, och hänvisas i sådant afseende till sid. 15—16, 17—22 här ofvan.

Hvad angår medicinalstyrelsens skrifvelse den 16 november 1908, var denna föranledd af Kungl. Maj:ts befallning till nämnda styrelse den 17 juni 1908 att verkställa utredning och afgifva förslag till den aflöningsreglering för länsveterinärer, som funnes af omständigheterna påkallad.

Uti sistnämnda skrifvelse anförde styrelsen i sådant hänseende följande.

Frågan om löneförbättring åt länsveterinärerna hade under det sista decenniet vid upprepade tillfällen varit föremål för Kungl. Maj:ts och Riksdagens pröfning. Medicinalstyrelsen hade också under sagda tid alltemel-

lanåt afgifvit yttranden i ärendet, i hvilket afseende styrelsen särskildt framhöll sina utlåtanden den 16 december 1898, den 26 maj 1902, den 12 maj 1905 och den 21 september 1906. I samtliga dessa utlåtanden hade styrelsen på anförda skäl tillstyrkt, att förbättring i de vid de olika tillfällena gällande lönestater skulle beviljas länsveterinärerna.

En sådan förbättring hade också genom 1901 och 1908 årens Riksdagens beslut kommit länsveterinärerna till godo, dock icke i den grad, som enligt medicinalstyrelsens förmenande varit önskvärdt. I detta afseende erinrade styrelsen, att den redan i sitt utlåtande den 16 december 1898 hemställt, att länsveterinärernas aflöning skulle höjas till 1,800 kronor med två ålderstillägg, hvarterda å 500 kronor, att åtnjutas efter tio och femton års väl vitsordad tjänstgöring.

Den slutliga aflöningen skulle efter sistberörda förslag kommit att uppgå till 2,800 kronor. Jämlikt 1901 års Riksdags beslut hade länsveterinärernas löneförmåner visserligen blifvit höjda från förutvarande 1,500 till 1,800 kronor, nämligen till 1,200 kronor i lön och 600 kronor i tjänstgöringspenningar, men i fråga om ålderstillägg hade beslutet blifvit, att endast ett sådant, å 500 kronor, beviljades, att utgå först från och med år 1912 till dem, som då tjänstgjort i tio år.

Länsveterinärernas aflöning utgjorde således i verkligheten endast 1,800 kronor och från och med den 1 januari 1909, med inberäkning af den utaf 1908 års Riksdag beviljade tillfälliga löneförbättringen, 2,300 kronor.

Denna aflöning ansåg medicinalstyrelsen alltför ringa. Styrelsen höll nämligen alltjämt före, att länsveterinärerna, som, hvar och en inom sitt tjänstgöringsområde, hade det närmaste inseendet öfver husdjurssjukvården, måste erbjudas en mera tryggad ställning, om dessa tjänster skulle blifva eftersökta af de dugligaste bland de civila veterinärerna. Det stora ansvar, som hvilade på länsveterinären särskildt i sådana tider, då svårare epizootier förekomme inom hans distrikt, syntes göra det till en bjudande plikt för statsmakterna att så trygga dessa tjänstemäns existens, att verkligen de bästa krafterna kunde erhållas för tjänsterna.

Det hade emellertid visat sig, att antalet sökande till lediga sådana befattningar med åren alltmera nedgått, och detta äfven och särskildt efter

år 1902, från och med hvilken tid den år 1901 beviljade löneförbättringen tillämpades.

Jämfördes antalet sökande till de 13 länsveterinärsbefattningar, som sedan år 1902 varit lediga, med antalet sökande till de 13 närmast före år 1902 lediga länsveterinärstjänsterna, befundes att antalet sökande till sistnämnda 13 länsveterinärstjänster (lediga åren 1896—1901) utgjorde i medeltal 7,4, under det att sökandena till motsvarande antal tjänster åren 1902—1908 varit i medeltal endast 4,3. Det skulle väl kunna antagas, att orsaken till denna minskning vore att söka däri, att antalet veterinärer, som vore kompetenta att söka länsveterinärstjänst, blifvit ansenligt mindre, sedan fordran på genomgången aspirantkurs uppstälts såsom villkor för kompetens till dessa befattningar. Denna fordran hade emellertid först från och med år 1907 blifvit fullt genomförd, men redan dessförinnan hade en afsevärd minskning af antalet sökande till länsveterinärstjänsterna inträdt. Till de under åren 1902—1906 lediga tjänsterna hade anmält sig i medeltal 5,1 sökande. Under åren 1906—1908 hade antalet sökande nedgått till i medeltal endast 3,6.

Orsaken till denna ganska hastiga nedgång i de sökandes antal syntes — om än också andra inflytelser därvid gjort sig gällande — hufvudsakligen få tillskrifvas den omständigheten, att de länsveterinärerna erbjudna aflöningsförmånerna icke varit afpassade efter tidens kraf och icke stått i rimligt förhållande till de aflöningar, som å andra håll stått veterinärer med framstående duglighet till buds.

I vissa fall ställde sig den år 1901 beslutade löneregleringen för länsveterinärerna till och med ogynnsammare än de därförut dem tillkommande löneförmånerna. Under det att länsveterinärernas lön var bestämd till 1,500 kronor per år, plägade nämligen Kungl. Maj:t vid tillfällena, då länsveterinär var af sjukdom förhindrad att sköta sin tjänst, föreskrifva, att denne finge åtnjuta hela lönen oafkortad. Numera däremot finge länsveterinär, som af sjukdom hindrades att förrätta sin tjänst, jämlikt föreskrift i kungl. kungörelsen den 22 november 1901 angående aflöningsvillkoren för länsveterinärer, uppbära endast lönen 1,200 kronor; tjänstgöringspenningarna, 600 kronor, skulle afstås till vikarien. Vid ledighet för

svag hälsas vårdande och dylikt kunde länsveterinär förpliktas att afstå jämväl en del af lönen.

Efter år 1901 hade också tillkommit några skäl, som, enligt medicinalstyrelsens åsikt, talade för en förbättring af länsveterinärernas löneförhållanden.

Till dessa skäl syntes styrelsen kunna räknas icke blott de högst afsevärdt stegrade lefnadskostnaderna utan äfven den konkurrens inom den privata verksamheten, för hvilken länsveterinärerna blifvit utsatta såväl genom anställandet af särskilda stadsveterinärer i residensstäderna, där länsveterinärerna i allmänhet hade sin station, som ock därigenom att i många fall nya distriktsveterinärstjänster inrättats antingen i residensstäderna eller ock i desamma närhet. Därtill komme, att genom den nya härordningens genomförande ett flertal nya militärveterinärstjänster inrättats med station för dessas innehafvare i residensstäderna.

För utredande huru dessa förhållanden inom de olika länen kunnat inverka hade medicinalstyrelsen redan hösten år 1907 låtit insamla erforderliga upplysningar från länsveterinärerna. En med ledning af dessa uppgifter sammanställd tabell bifogade styrelsen vid sitt utlåtande. (Denna tabell är af kommittén intagen såsom bilaga till detta betänkande sid. 59).

Innan köttbesiktningen i de större och medelstora städerna ordnades enligt lagen om köttbesiktning och slakthus den 22 december 1897, hade länsveterinärerna en god biinkomst genom utöfvandet af kött- och fläskbesiktning. Denna biinkomst hade, såsom af nyssberörda tabell framginge, redan bortfallit i en hel del städer och komme helt naturligt att göra det i ännu flera, enär med köttbesiktningens rationella anordnande enligt nyssnämnda lag särskilda veterinärer blefve anställda för köttbesiktningensväsendet.

Medicinalstyrelsen, som således höll före, att förbättrade aflöningsvillkor för länsveterinärerna vore erforderliga, ansåg emellertid, att deras tjänstgöringsskyldighet borde samtidigt med den nya löneregleringens genomförande något utvidgas. Detta syntes styrelsen hufvudsakligen böra ske därigenom, att länsveterinärerna mera än hittills skett förordnades att, på sätt föreskrefves i 3 § af gällande veterinärintstruktion, utöfva inspektion såväl vid kreatursmarknader och djurutställningar som ock af enskilda slak-

terier och korffabriker. Äfvenså borde länsveterinärernas tid mera än hvad nu skedde tagas i anspråk för bekämpande af tuberkulosen bland nötkreaturen. Däremot syntes kontrollen öfver de offentliga slakthusen för framtiden böra anförtros åt annan myndighet. Däröfver ämnade styrelsen emellertid inom den närmaste framtiden afgifva särskildt förslag till Kungl. Maj:t.

Vidkommande storleken af de aflöningsförmåner, som borde tilldelas länsveterinärerna, syntes det styrelsen, att desamma borde sättas ungefär lika med dem, som utginge till motsvarande grad af militära veterinärer, nämligen regementsveterinärerna, hvilka senare åtnjöte en lön af 2,400 kronor och tjänstgöringspenningar af 1,460 kronor eller tillsammans 3,860 kronor.

Med stöd af hvad styrelsen anfört, och då styrelsen ansåg det vara af synnerlig vikt att, särskildt vid eventuellt inträffande epizootier, skickliga och nitiska länsveterinärer stode till veterinäradministrationens förfogande, tillstyrkte styrelsen, att aflöningen för länsveterinärerna måtte bestämmas till 2,000 kronor i lön och 1,000 kronor i tjänstgöringspenningar jämte två ålderstillägg att utgå, det ena efter fem år med 500 kronor och det andra efter ytterligare fem år likaledes med 500 kronor.

I sammanhang därmed hemställde styrelsen, att länsveterinärerna »i likhet med så godt som alla andra statens tjänstemän» måtte tillerkännas någon tids semester under hvarje år. Därest sådan förmån beviljades, borde emellertid den semesterledige förpliktas att, i likhet med hvad som beträffande provinsialläkare vore stadgadt i 40 § af läkarinstruktionen den 31 oktober 1890, åt vikarie tillhandahålla eller bekosta fri bostad under semestern.

Styrelsen föreslog fördenskull, att länsveterinär måtte, efter därom hos medicinalstyrelsen gjord framställning och när styrelsen pröfvade sådant kunna ske utan hinder för tjänstens behöriga uppehållande, beviljas dylik semesterledighet antingen årligen under en månad eller ock hvartannat år under två månader, med skyldighet att under semestern tillhandahålla eller bekosta vikarien fri bostad.

Uti den vid medicinalstyrelsens skrifvelse fogade skriften från svenska länsveterinärföreningen meddelades, att föreningen vid sammanträde den 16 oktober 1908 med afseende å länsveterinärernas lönerogleringsfråga enhälligt beslutat att fasthålla vid den framställning i ärendet, som föreningen gjort år 1907, nämligen om en minimaflöning af 3,000 kronor jämte två ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor, efter respektive fem och tio års tjänstgöring, att räknas retroaktivt efter hvars och ens utnämningår.

Infordrade uppgifter från läsveterinärerna.

I ändamål att utröna, i hvad mån läsveterinärerna — utöfver afföringen på stat samt fränsedt resekostnads- och traktamentsersättning enligt resereglementet och ersättning för resekostnad samt dagtraktamente vid utförande af tuberkulinundersökningar — åtnjöte inkomster af arbete i eller utom tjänsten, begärde kommittén från dem följande uppgifter, nämligen:

- 1) huruvida till läsveterinär i denna hans egenskap utginge särskildt anslag af hushållningssällskap, landsting eller kommun;
- 2) huruvida läsveterinär såsom sådan åtnjöte fri bostad;
- 3) sammanlagda beloppet af extra inkomster i tjänsten;
- 4) ungefärliga beloppet af inkomst af enskild sjukvårds- eller annan veterinär praktik;
- 5) huruvida läsveterinär innehade någon annan tjänstebefattning, allmän eller enskild, och huru stor i sådant fall inkomsten däraf varit;
- 6) ungefärliga beloppet af inkomst af annan sysselsättning, än som inginge i punkterna 4) och 5), af hvad slag som helst utom läsveterinärstjänsten; samt
- 7) antalet veterinärer — utom läsveterinären — hvilka vore bosatta i läsveterinärens stationeringsort eller i närheten däraf och utöfvade enskild sjukvårds- eller annan veterinär praktik.

Uppgifterna beträffande punkterna 3), 4), 5) och 6) skulle afse hvart och ett af åren 1905, 1906 och 1907.

Härjämte anhöll kommittén, att, därest nuvarande innehafvare af läsveterinärstjänst icke innehaft befattningen så lång tid, som i de infordrade uppgifterna afsåges, denne måtte från företrädaren införskaffa upp-

gifter för den tid, nuvarande innehafvaren ej själf kunde meddela öskad upplysning.

Rörande de af kommittén framställda frågorna inkommo svar från samtliga 32 länsveterinärskommunikationsdistrikt och lämnas här en sammanställning af de sålunda inkomna svaren.

Af 27 länsveterinärer har meddelats, att de icke åtnjuta något anslag från hushållningssällskap, landsting eller kommun. Bland de öfriga 5 länsveterinärerna har en meddelat, att han sedan år 1895 åtnjuter ett personligt lönetillägg af 500 kronor från länets landsting, men att detta anslag skulle, i händelse staten beviljade länsveterinärerna löneförbättring, minskas med motsvarande belopp.

1) Anslag af hushållningssällskap, landsting eller kommun.

Af en annan länsveterinär har blifvit upplyst, att länets landsting år 1894 såsom bidrag till hans aflöning beviljat ett årsanslag af 300 kronor; att detta anslag år 1901 blifvit, under förbehåll att länsveterinären hölle en examinerad veterinär anställd såsom assistent, höjdt till 600 kronor; samt att, sedan länsveterinären till följd af därmed förenade stora kostnader upphört att hafva assistent, anslaget från och med den 1 januari 1908 åter nedsatts till 300 kronor.

En tredje länsveterinär har meddelat, att från och med år 1908 till honom utgått anslag af hushållningssällskapet med 300 kronor och ett lika stort belopp af länets landsting samt att dessa anslag förut utgått med hälften af nämnda belopp.

Till den fjärde länsveterinären hade från hösten 1908 från länets hushållningssällskap af förslagsanslaget till undervisningskurser för jordbrukare utgått ett anslag intill 200 kronor för år för konsulterande verksamhet i häst-, nötkreaturs- och svinafvel (arfvode och traktamente).

Den femte länsveterinären har meddelat, att han från två kommuner åtnjöte ett årligt anslag af tillsammans 200 kronor.

Frågan huruvida länsveterinär i denna hans egenskap åtnjöte fri ²⁾ Fri bostad. bostad har af 31 länsveterinärer besvarats nekande. En utaf dessa har emellertid meddelat, att han åtnjöte ett hyresbidrag af 100 kronor årligen från den stad, där han har sin stationeringsort.

Allenast en länsveterinär har fri bostad, men denna förmån medför, enligt hvad han upplyst, skyldighet för honom att tjänstgöra »för hushållningssällskapet,» att betala skatter, onera och brandförsäkringsafgift för fastigheten samt att underhålla dess hus och hägnader.

3) *Extra inkomster i tjänsten.* En sammanställning af uppgifterna angående länsveterinärernas extra inkomster i tjänsten under åren 1905, 1906 och 1907 utvisar, att desamma i årligt medeltal för sagda tre år uppgått till nedannämnda belopp:

inom 22 distrikt	inga
» 6 »	högst 100 kronor
» 1 »	236 »
» 1 »	403 »
» 1 »	417 »
» 1 »	502 »

4) *Inkomster af enskild praktik.* Såsom ofvan nämnts, hade äfven infordrats uppgift å ungefärliga beloppet af länsveterinärernas inkomster af enskild sjukvårds- eller annan veterinär praktik.

Enligt de inkomna svaren uppgingo dessa inkomster i årligt medeltal för åren 1905—1907 till följande belopp:

inom 1 distrikt	ingen inkomst
» 3 »	400—500 kronor
» 5 »	501—1,000 »
» 12 »	1,001—1,500 »
» 6 »	1,501—2,000 »
» 5 »	mer än 2,000 ¹ »

5) *Inkomster af annan tjänstebefattning.* Inkomsterna af annan allmän eller enskild tjänstebefattning utvisade för åren 1905—1907 följande årliga medeltal:

inom 9 distrikt	ingen inkomst
» 3 »	högst 200 kronor

¹ Resp. 2,033, 2,056, 2,217, 2,900 och 3,232 kronor.

inom 7 distrikt	201—500 kronor
» 3 »	501—1,000 »
» 5 »	1,001—2,000 »
» 5 »	öfver 2,000 ¹ »

De särskilda befattningar, som af länsveterinär innehafts vid sidan af länsveterinärstjänsten, hafva utgjort: befattning såsom distriktsveterinär, stadsveterinär, föreståndare för köttbesiktningsbyrå i stad, tillsyningsman öfver tillsaluhållna födoämnen i stad, karantänsveterinär, konsulent eller ombudsman hos kreatursförsäkringsbolag, kontrollant vid margarinfabrik och mejeri samt undervisare i husdjurssjukdomar vid landtbruksskola och folkhögskola.

En sammanställning af de inkomna svaren beträffande inkomster af ⁶⁾ *Inkomster af annan sysselsättning* lämna i årligt medeltal för åren 1905—1907 följande resultat:

inom 4 distrikt	ingen inkomst
» 3 »	högst 100 kronor
» 12 »	101—500 »
» 8 »	501—1,000 »
» 1 »	1,001—2,000 »
» 4 »	mer än 2,000 ² »

Sammanställas länsveterinärernas samtliga i punkterna 1)—6) af ⁶⁾ *Samtliga inkomster af arbete utom ordinarie aflöning.* sedda inkomster (utöfver den ordinarie länsveterinärsaflöningen), finnes, att dessa inkomster i årligt medeltal för åren 1905—1907 uppgått:

inom 3 distrikt	till 800—1,000 kronor
» 7 »	» 1,001—2,000 »
» 10 »	» 2,001—3,000 »
» 5 »	» 3,001—4,000 »
» 3 »	» 5,001—6,000 »

¹ Resp. 2,833, 3,734, 3,856, 3,905 och 4,661 kronor.

² Resp. 2,566, 3,900, 3,967 och 4,067 kronor.

inom	1	distrikt	till	6,484	kronor
»	1	»	»	7,022	»
»	1	»	»	7,434	»
»	1	»	»	8,533	»

7) *Antal öf-
riga veteri-
närer i orten.*

I fråga om antalet veterinärer — utom länsveterinären — hvilka vore bosatta i länsveterinärens stationeringsort eller i närheten däraf och utöfvade enskild sjukvårds- eller annan veterinär praktik, hafva lämnats följande uppgifter:

inom	2	distrikt	ingen
»	8	»	1
»	4	»	2
»	5	»	3
»	7	»	4
»	3	»	5
»	1	»	7
»	1	»	(Malmöhus län)	15
»	1	»	(Stockholms län)	33

Kommitténs förslag.

Såsom förut är nämndt, åtnjuter länsveterinär, enligt de vid 1901 års riksdag antagna bestämmelser, en aflöning å stat af 1,800 kronor, däraf 1,200 i lön och 600 i tjänstgöringspenningar, hvartill kan komma ett ålderstillägg å 500 kronor efter 10 års tjänstgöring, dock att därvid icke må beräknas tjänstgöring före år 1902.

Aflöningsförmåner å stat.

Behovvet af en förbättring i de sålunda fastställda aflöningsförmånerna har gång efter annan framhållits och har äfven erkänts af statsmakterna, i det att för år 1909 en tillfällig löneförbättring å 500 kronor beredts de länsveterinärer, för hvilka 1901 års aflöningsstat är gällande. Vid beviljandet af denna tillfälliga löneförbättring uttalade Riksdagen ock, enligt hvad dess skrifvelse den 1 juni 1908 utvisar, önskvärdheten däraf, att utredning i ämnet och därpå grundad lönereglering måtte snarligen åstadkommas.

Den ofvan å sid. 42—46 återgifna utredning, som kommittén sökt åstadkomma angående de länsveterinärerna utöfver den ordinarie aflöningen tillkommande inkomster af arbete i och utom tjänsten, gifver visserligen vid handen, att under åren 1905—1907 ett flertal länsveterinärer haft afsevärda, i vissa fall mycket betydande inkomster af enskild praktik och andra sysselsättningar utom länsveterinärstjänsten, medan däremot, hvad angår extra inkomster i tjänsten, under nämnda år inom ej mindre än 22 länsveterinärsdistrikt dylika inkomster ej förekommit. Där de förekommit, hafva de i årligt medeltal utgjort

inom 6 distrikt	högst 100 kronor,
» 1 »	236 »
» 1 »	403 »
» 1 »	417 »
» 1 »	502 »

Varder, såsom det blifvit ifrågasatt, i samband med aflöningsförhöjning för länsveterinärerna deras tjänstgöringsskyldighet utvidgad och kommer, hvilket torde vara att förvänta, ett antal nya stads- och andra veterinärsbefattningar att under de närmaste åren inrättas inom vederbörande länsveterinärers nuvarande verksamhetsområden, minskas säkerligen i ej oväsentlig grad tillfallena för länsveterinärerna att förskaffa sig inkomster utom tjänsten.

Kommittén anser sig fördenskill böra biträda den uppfattningen, att länsveterinärerna äro i behof af förbättrade aflöningsförmåner å stat.

Beträffande storleken af den aflöning, som i sådant hänseende torde böra tilldelas länsveterinärerna, har, såsom ofvan är nämnt, medicinalstyrelsen i sin skrifvelse den 16 november 1908 hållit före, att länsveterinärerna i aflöningshänseende borde i det närmaste likställas med regementsveterinärerna, hvilka uppbära en lön af 2,400 kronor samt dagafföning efter 4 kronor för dag eller för år räknadt 1,460 kronor, sålunda tillhopa 3,860 kronor.

En jämförelse af de olika anspråk i fråga om tjänstgöringsskyldighet, som ställas på en regementsveterinär och en länsveterinär, synes emellertid kommittén ådagalägga, att regementsveterinären är mycket mera bunden af sin tjänstgöring och att i följd däraf den privatpraktik, som kan utöfvas af regementsveterinär, i regel måste blifva väsentligen mindre än länsveterinärens. Den förre torde till och med under långa tider till följd af manövrer, fältmarscher o. d. vara fullständigt förhindrad att sköta den privatpraktik, som han eljest kan utöfva.

Vid en jämförelse mellan regements- och länsveterinärer torde äfven böra beaktas, att länsveterinären i regel åtnjuter ersättning för tjänsteresor, under det att däremot regementsveterinären icke äger under marscher o. d. uppbära någon särskild ersättning utöfver dagafföningen.

Medicinalstyrelsen har i sin sistberörda skrifvelse tillstyrkt, att aflöningen för länsveterinärerna måtte bestämmas till 2,000 kronor i lön och 1,000 kronor i tjänstgöringspenningar jämte två ålderstillägg att utgå, det ena efter fem år med 500 kronor och det andra efter ytterligare fem år, likaledes med 500 kronor.

En så stor förhöjning af begynnelseafflöningen, som medicinalstyrelsens nämnda förslag innebär, kan kommittén för sin del ej tillstyrka.

Sammanlagda beloppet af den länsveterinärer enligt 1901 års stat tillkommande begynnelseafflöningen, 1,800 kronor, och den för år 1909 beviljade tillfälliga löneförbättringen, 500 kronor, utgör 2,300 kronor.

Utgående från detta belopp och med tagen hänsyn jämväl till vederbörande civila tjänst innehafvares skyldighet, enligt lagen den 11 oktober 1907, att bidraga till sin egen pensionering, har kommittén ansett sig böra för länsveterinärerna föreslå en till 2,500 kronor förhöjd begynnelseafflöning, sålunda fördelad att 1,500 kronor skulle utgöra lön och 1,000 kronor tjänstgöringspenningar.

Mot medicinalstyrelsens förslag, att länsveterinär må kunna komma i åtnjutande af två ålderstillägg, hvardera å 500 kronor, efter fem och tio år, har kommittén icke funnit anledning till erinran. Till frågan om tidpunkten, hvarifrån ålderstillägg må kunna få beräknas, återkommer kommittén emellertid i det följande.

Under åberopande af hvad ofvan anförts, hemställer kommittén,

att länsveterinär må åtnjuta en aflöning å stat af 2,500 kronor, däraf 1,500 i lön och 1,000 i tjänstgöringspenningar, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, det ena med 500 kronor efter fem år och det andra, likaledes med 500 kronor, efter ytterligare fem år.

Kommittén vill emellertid uttala, att vid framläggandet af dess förslag förutsatts, att de ersättningar, som enligt särskilda författningar tillkomma länsveterinär för tjänsteförrättningar, icke varda i någon afsevärd mån förhöjda utöfver hvad nu är bestämdt.

Bland villkoren för åtnjutandet af de från och med år 1902 fastställda aflöningsförmånerna för länsveterinärer är i kungl. kungörelsen den 22 november 1901 (jfr ofvan sid. 13—14) intagen den uttryckliga bestämmelsen, att för grundläggande af rätt till ålderstillägg icke må beräknas tjänstgöring före år 1902.

Upprepade gånger hafva framställningar gjorts om upphäfvande af nämnda begränsning.

I fråga om anledningen till densamma må här erinras om hvad chefen för jordbruksdepartementet den 11 januari 1901 yttrade i nämnda hänseende till statsrådsprotokollet, då han framlade förslag till aflöningsförbättring för länsveterinärerna.

Skälen till den förordade förbättringen i länsveterinärernas aflöningsförhållanden vore, anförde departementschefen, att söka mindre uti en redan befintlig missproportion mellan deras tjänste- och aflöningsförhållanden än uti den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet, som ansetts böra åläggas dem för framtiden, samt de högre kompetensvillkor, som därefter skulle fordras för erhållande af dylik tjänst. Det syntes därför departementschefen icke böra ifrågasättas, att länsveterinär skulle i afseende å ålderstilläggs åtnjutande få tillgodoräkna sig den tid, som från det han utnämndes till länsveterinärstjänst förflutit före de nya löneförmånernas åtnjutande.

Såsom statskontoret uti ett den 22 juni 1905 afgifvet utlåtande (jfr ofvan sid. 17) erinrat, godkändes vederbörande departementschefs uppfattning i nyssberörda hänseende af Riksdagen, som till de af Kungl. Maj:t föreslagna villkoren för de nya löneförmånernas åtnjutande fogade det ofvannämnda uttryckliga stadgandet, att för grundläggande af rätt till ålderstillägg icke finge beräknas tjänstgöring före år 1902.

Kommittén anser sig icke äga anledning att tillstyrka upphäfvandet af ifrågavarande bestämmelse. Därest emellertid kommitténs ofvanberörda förslag om två ålderstillägg till länsveterinärs begynnelselönen vinner bifall, skulle det stora flertalet länsveterinärer kunna i och med den nya aflöningsstatens trädande i kraft komma i åtnjutande af det första ålderstillägget. Under erinran härom hemställer kommittén

om bibehållande af föreskriften att för grundläggande af rätt till ålderstillägg för länsveterinär icke må beräknas tjänstgöring före år 1902.

I kungl. kungörelsen den 22 november 1901 angående aflöningsvillkoren för länsveterinärer stadgades, att innehafvare af länsveterinärstjänst, som utnämnts till sin befattning före den 1 april 1900, skulle vara underkastad de förändrade pensionsbestämmelser, som kunde varda stadgade, samt att i afseende å länsveterinärs rätt till pension å allmänna indragningsstaten skulle lända till efterrättelse de bestämmelser, som därutinnan förut tillämpats, med iakttagande att länsveterinär, som fullgjort de enligt nämnda bestämmelser gällande villkor för pensions erhållande, må vara berättigad att komma i åtnjutande af en årlig pension å 1,800 kronor.

Det torde här böra erinras, att, enligt 5 § i lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension, länsveterinärer äro berättigade att komma i åtnjutande af hel pension vid 65 lefnads- och 25 tjänstår.

Jämlikt 18 § i samma lag är tjänstinnehafvare, som är underkastad lagens bestämmelser och med hvars tjänst redan före lagens trädande i kraft varit förenad rätt till pension, befriad från att erlægga i lagen stadgad pensionsafgift, om han för tjänsten uppbär aflöning enligt lönestat, fastställd efter den 1 april 1900 men före den 1 januari 1907, så länge hans aflöning uppgår till samma belopp, som före sistberörda dag, därest icke vid lönestatens fastställande bland villkoren för denna aflönings åtnjutande gjorts uttryckligt förbehåll, att löntagare skall vara skyldig att vidkännas pensionsafgift motsvarande afdrag å aflöningen.

Enligt 3 § i pensionslagen skall, där ej särskildt pensionsunderlag blifvit fastställdt i lönestaten, såsom underlag för bestämmande af pensions belopp tjäna för tjänst, med hvilken jämte lön tjänstgöringspenningar äro förenade, hela lönen. I 18 § säges emellertid, att för länsveterinär pensionsunderlaget skall, intill dess ny lönestat må varda fastställd, utgöra det belopp, som före lagens trädande i kraft blifvit bestämdt såsom pension för nämnda tjänstinnehafvare.

I regel utgör, enligt 4 §, hel pension samma belopp, som det för tjänstinnehafvaren vid tiden för hans afgang från tjänsten gällande pensionsunderlag.

I enlighet härmed skulle alltså, med tillämpning af medicinalstyrelsens i skrifvelsen den 16 november 1908 innefattade förslag till aflöning

å stat för länsveterinärer, hel pension för dessa, efter intjänade två ålders-tillägg, utgöra 3,000 kronor; enligt kommitténs ofvanberörda förslag åter 2,500 kronor.

Då i betraktande tages, att länsveterinär, när han vid uppnådda 65 lefnadsår afgår från tjänsten, säkerligen i de flesta fall bibehåller åtminstone en del af den privatpraktik, han innehaft under sin tjänstetid, synes ett från 1,800 till 2,500 kronor förhöjdt belopp vara till fyllest såsom pension för länsveterinär, som vid afskedstagandet är berättigad att åtnjuta hel pension. Någon anledning att i blifvande ny lönestat fastställa särskildt pensionsunderlag för länsveterinärer förefinnes, enligt kommitténs åsikt, ej.

*Utvidgad
tjänst-
görings-
skyldighet.*

Därest förbättrade aflöningsförmåner komma länsveterinärerna till del, har medicinalstyrelsen, såsom ofvan är nämndt, ansett, att i sammanhang därmed deras tjänstgöringsskyldighet borde något utvidgas:

Äfven kommittén anser en utvidgning af länsveterinärernas tjänstgöringsskyldighet böra äga rum i sammanhang därmed, att de erhålla förhöjd aflöning å stat. Kommittén har därvid närmast haft sin uppmärksamhet fästad på bekämpandet af tuberkulosen bland nötkreaturen. Detta torde mer än hvad nu är fallet böra göras till föremål för länsveterinärernas verksamhet.

*Fråga om
semester.*

Såsom förut omnämnts, har förslag väckts därom, att länsveterinärerna måtte komma i åtnjutande af semester.

Enahanda spörsmål förelåg för kommittén, då den hade till behandling frågorna om reglering af löneförhållanden m. m. för den till landsstaten hörande fögderiförvaltningen äfvensom den vid skogsstaten anställda personalen; och kommittén ansåg sig ej kunna tillstyrka medgifvandet af semester inom dessa tjänstegrupper.

Vid den slutliga behandlingen år 1908 af löneregleringen för skogsstaten godkändes kommitténs uppfattning i nämnda hänseende.

För den till landsstaten hörande fögderiförvaltningen kom, såsom bekant, någon definitiv lönereglering icke till stånd vid 1908 års riksdag, men i den kungl. propositionen vid nämnda riksdag angående lönereglering

ring för landsstaterna i länen m. m. var ej upptagen semesterförmån för de till fögderiförvaltningen hörande tjänstemän. Sådan förmån är ej heller upptagen i den proposition, Kungl. Maj:t vid 1909 års riksdag aflåtit angående lönerreglering för fögderiförvaltningen.

I enlighet med den ståndpunkt, kommittén intog beträffande fögderiförvaltningen och skogsstaten, samt med hänsyn till beskaffenheten af länsveterinärs tjänstgöring och den svårighet, som tvifvelsutän ej sällan skulle möta att anskaffa lämpliga vikarier, har kommittén ansett sig icke kunna biträda förslaget om semesterförmån för länsveterinärerna.

De villkor och förbehåll, som enligt kungl. kungörelsen den 22 november 1901 bestämdes för åtnjutande af de från och med år 1902 fastställda aflöningsförmånerna för länsveterinärer, äro återgifna å sid. 13—14.

Aflöningsvillkor.

Vid affattande af förslag till villkor och bestämmelser för tillgodonjutande af de aflöningsförmåner, som blifvit af kommittén föreslagna för länsveterinärerna, har kommittén dels beaktat ofvanberörda bestämmelser, dels ock tagit behörig hänsyn i tillämpliga delar till de aflöningsvillkor, som vid 1907 och 1908 årens riksdagar fastställts vid åtskilliga då beslutade lönerregleringar. Särskildt hafva uppmärksamrats de föreslagna aflöningsvillkoren för tjänstebefattningar vid landsstaten.

Kommittén tillåter sig nu hemställa,

att för åtnjutande af de ofvan för länsveterinärer föreslagna aflöningsförmåner måtte fastställas följande villkor och bestämmelser, nämligen:

att länsveterinär skall vara underkastad såväl den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet och jämkning i åligganden som ock den reglering af tjänstgöringsområde, som kunna varda föreskrifna;

att med länsveterinärstjänst icke må förenas annan tjänst å rikets eller Riksdagens stat;

att med länsveterinärstjänst ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts

oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej medicinalstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen såsom länsveterinär, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att de med länsveterinärsbefattning förenade tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningens innehafvare verkligen tjänstgjort, men för den tid, han varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest prövas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej finnes skäligt låta honom uppbära något däraf;

att beträffande förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af länsveterinärstjänst tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, och för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; dock att för grundläggande af rätt till löneförhöjning icke må beräknas tjänstgöring före år 1902;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen utgår till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgad; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, omreglering af extra inkomster, som kunna åtfölja länsveterinärsbefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed.

Därjämte torde böra förklaras,

att en hvar, som med eller efter ingången af det år, med hvars början den nya staten träder i kraft, tillträder länsveterinärsbefattning, skall vara pliktig att underkasta sig ofvanberörda villkor och bestämmelser; samt

att de förutvarande innehafvare af länsveterinärsbefattningar, hvilka icke före viss angifven tidpunkt anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem.

Aflöningsförmåner vid förordnande under vakans.

I delen I af sina betänkanden (sid. 134) har kommittén uttalat önskvärdheten däraf, att för de centrala ämbetsverken i allmänhet måtte utfärdas bestämmelse därom att den, som på förordnande förvaltar ledig tjänst, skall under tiden åtnjuta de med densamma förenade aflöningsförmåner. Det omnämndes tillika, att, i enlighet med hvad sedan lång tid tillbaka gällt inom postverket, en dylik bestämmelse intagits i de vid 1902 års riksdag antagna aflöningsreglementena för tjänstemän och betjante vid post- och telegrafverken.

Kommittén upptog detta ämne till behandling äfven i sitt betänkande, delen V, angående landsstaten (sid. 285—286) och uttalade därvid, att enligt kommitténs uppfattning det vore såväl i det allmännas intresse för erhållande af dugande vikarier å vakanta tjänster som ock i öfverensstämmelse med billighet mot vederbörande vikarier, att jämväl för landsstaten blefve uti ifrågavarande hänseende gällande hvad som på Kungl. Maj:ts förslag blifvit af Riksdagen antaget och godkänt för post- och telegrafverken.

I delen VI (sid. 233—234) omnämndes, att inom skogsstaten redan gällde beträffande kronojägarbefattningar, att, då sådan befattning vore

vakant, den, som förordnades att under vakanstiden uppehålla befattningen, skulle äga att uppbära full kronojägaraflöning, hyresersättning jämväl däri inbegripen, därest sådan förekomme. I anslutning till hvad som gällde inom post- och telegrafverken samt hvad af kommittén föreslagits för centrala ämbetsverk i allmänhet och för landsstaten, höll kommittén före, att äfven vid skogsstaten ett stadgande af ifrågavarande innebörd borde finnas, ej blott, såsom för det dåvarande, beträffande kronojägarbefattningar, utan äfven beträffande öfverjägmästar- och jägmästartjänster.

Beträffande länsveterinärer gäller jämlikt ofvan omförmälda kungl. cirkulär den 31 augusti 1877 och kungl. skrifvelse den 4 juni 1897, att tillförordnad länsveterinär — såväl under vakans som vid tillfälligt förordnande — äger undfå, förutom resekostnads- och traktamentsersättning för resorna till och från tjänstgöringsorten samt den honom enligt gällande taxa för veterinärs tjänsteförrättningar tillkommande ersättning, dagtraktamente med fyra kronor om dagen under hela tjänstgöringstiden; och skall sådant arfvode för bestridande af länsveterinärsbefattning under vakans utgå af anslaget till länsveterinärer:

Åberopande hvad ofvan anförts, tillåter sig kommittén hemställa,

att föreskrift måtte meddelas därom, att den, som på förordnande förvaltar vakant länsveterinärstjänst, skall under tiden åtnjuta de med tjänsten förenade aflöningsförmåner.

Enligt kommitténs förslag skulle staten för länsveterinärerna få följande utseende:

Stat.

	K r o n o r .			
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.	
1 länsveterinär	1,500	1,000	2,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
31 länsveterinärer	46,500	31,000	77,500	
Summa	—	—	80,000	

Anm. För grundläggande af rätt till ålderstillägg må icke beräknas tjänstgöring före år 1902.

**Kostnadsbe-
räkning.**

Enligt bestämmelserna vid 1901 års riksdag utgör för närvarande aflöningen å stat till 32 länsveterinärer à 1,800 kronor . kronor 57,600.

Den af kommittén föreslagna staten, slutande å . . . » 80,000, öfverstiger alltså förstnämnda summa med 22,400 kronor, med hvilket belopp det under nionde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till länsveterinärer och veterinärstipendiater skulle vid antagande af kommitténs förslag behöfva höjas, eller från 60,500 till 82,900 kronor.

Tages emellertid i betraktande, att det af 1908 års Riksdag å extra stat för år 1909 beviljade anslaget till tillfällig löneförbättring åt länsveterinärer å 16,000 kronor icke vidare skulle behöfva utgå, skulle vid bifall till kommitténs förslag den verkliga ökningen i utgifter blifva allenast 6,400 kronor.

Vid beräkningen har dock hänsyn icke tagits till ålderstillägg, hvilka skulle utgå af nionde hufvudtitelns gemensamma anslag till ålders-tillägg.

Bilaga

till medicinalstyrelsens skriftvelse den 16 november 1908.

(Jfr ofvan sid. 39.)

Omständigheter, som sedan år 1901 inträffat, hvilka kunna motivera en löneförhöjning för länsveterinärerna.

Enligt länsveterinärernas egna år 1907 insamlade uppgifter, delvis kompletterade.

Länsveterinärsvästrik.	Nya civila veterinärsbefattningar.	Nya militära veterinärsbefattningar.	Hyrors stegring sedan år 1901.	Lifsmedelprisens ökning sedan år 1901.
Stockholms	Legit. vet. 1901: 18 st.; 1907: 29 st.	1 bat.vet.tjänst, Art. 9.	1894—1905 52 %.	Betydlig.
Uppsala	Särskild distr.vet. ifrågasatt.	2 mil. vet.tjänster, Art. 5.	c:a 50 %.	c:a 50 %.
Södermanlands	—	—	c:a 25 à 30 %.	c:a 25 à 30 %.
Östergötlands	—	1 bat.vet.tjänst, T. 6.	c:a 30 %.	—
Jönköpings	—	1 » » » , Art. 6.	c:a 25 %.	c:a 25 à 30 %.
Kronobergs	Distr.vet. i Växjö.	—	—	c:a 30 à 40 %.
Kalmar läns södra	—	—	Lefnadskostnaderna stigit med c:a 50 %.	—
» » norra	—	—	c:a 25 %.	—
Gottlands	En privatveterinär.	1 bat.vet.tjänst, Art. 7.	—	minst 30 %.
Blekinge	—	—	c:a 15 %.	Lifsmedel »stigit».
Kristianstads	—	—	c:a 20 %.	c:a 30 %.
Malmöhus	{Legit. vet. 1901: 5; 1907: 10; särsk. stadsveterinär, slakthus- och köttbesiktningstväng.}	—	—	—
Hallands	—	—	Lefnadskostnaderna 50—100%.	—
Göteborgs o. Bohus	Slakthus- o. köttbesiktningstväng.	1 bat.vet.tjänst, Art. 2.	c:a 27 %.	—
Älfsborgs	—	—	—	—
Skaraborgs	—	—	c:a 10 %.	c:a 33 %.
Värmlands södra	Särskild stadsveterinär i Karlstad.	—	c:a 25 %.	—
» norra	—	—	—	—
Örebro	—	1 bat.vet.tjänst, T. 1.	Afsevärd stegring.	—
Västmanlands	Särskild stadsveterinär.	—	c:a 30 %.	c:a 50 %.
Dalarnes nedre	—	—	c:a 50 %.	c:a 25 à 30 %.
» öfre	—	—	—	c:a 10 à 20 %.
Gästriklands	Särskild stadsveterinär.	—	c:a 10 %.	c:a 10 %.
Hälsinglands	Distr.vet. Ljusdal.	—	»Stigit åtskilligt».	—
Ångermanlands	Särskild stadsveterinär (08).	—	Höga lefnadskostnader.	—
Medelpads	—	—	c:a 10 %.	—
Jämtlands	Ny distr.vet. tjänst.	1 bat.vet.tjänst, Art. 4.	—	—
Härjedalens	—	—	—	—
Västerbottens södra	2 nya distr.vet. tjänster.	1 reg.vet.tjänst, K. 8.	—	»Allting dyrare».
» norra	3 » » »	—	—	—
Norbottens södra	4 » » »	—	—	»Stor stegring».
» norra	1 » » »	—	—	»Alltjämt fördyrade».